

Újváros

XX. évfolyam 2008. július-augusztus

24 óra alatt
a Föld körül

Új város

Közéleti kiadvány –
ISSN 0865-0829

A Fokolare Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163
Budapest, Ágoston Péter u. 25.
Számlasszám:
11705008-20434836
Felelős kiadó: Reskovits Ágnes

Szerkesztőségi cím:
1163 Budapest, Kistereny u. 54.
Telefon: 328-0785
Fax: 403-5400.
E-mail: ujvaros@fokolare.hu.
Adminisztráció:
ujvarosiroda@fokolare.hu

Lapszerkesztő: Bartus Sándor
Munkatársak: Aranyi Krisztina,
Bakacsi Viktória, Erhardt
Ágoston, Fábián Zsuzsanna,
Fábrí Andzsej, Ferentzi Éva,
id. Frivaldszky János, Göbel
Ágoston, Himmer László,
Hortoványi Emőke, Horváth
Viktória, Körmendy Imre,
Mészáros Endre, Ovári László,
Reskovits Ágnes, Rieth
Zsuzsanna, Romhányi László,
Smohai Ferenc, Sudár Balázs,
Szalaiiné Simkó Hilda, Tóth Judit,
Tóth Pál, Varga Krisztina, Vizsolyi
László

Nyomdai előkészítés:

Arton 2004 Bt
Nyomtatás:
Kapitális Kft. Debrecen.
Felelős vezető: Kapusi József.
Terjeszti a Magyar Posta Zrt.
Hírlap üzletág
Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2008-ra:
4 400 Ft. Külföldre: 37 euro
Támogatói előfizetés: 8 000 Ft.
Június szám: 700 Ft

Címlap: Cinzia Panero
Hátlap: Run4unity

TESTVÉRLAPJAINK: Olaszország:
Città Nuova (CN). Amerikai Egyesült
Államok: **Living City**. Argentína:
Ciudad nueva. Ausztrália: **New City**.
Belgium: **Nieuwe Stad**. Brazília:
Cidade Nova. Bulgária: **Nov Svjat**.
Cseh Köztársaság: **Nove mesto**.
Dánia: **Ny Stad**. Franciaország:
Nouvelle Cité. Fülöp-szigetek:
New City. Hollandia: **Nieuwe Stad**.
Horvátország: **Novi Svijet**. Japán:
Uno. Kanada: **Nouvelle Cité**. Kenya:
New City-Nouvelle Cité. Kína: **San
Sing**. Kolumbia: **Ciudad Nueva**.
Korea: **Cumul**. Lengyelország: **Nove
Miasto**. Libanon: **Cité Nouvelle**.
Litvánia: **Naujasis Miestas**. Nagy-
Britannia: **New City**. Németország:
Neue Stadt. Pakisztán: **Hayat**.
Portugália: **Cidade nova**. Románia:
Oras Nou. Spanyolország: **Ciudad
Nueva**. Svédország: **Enad Värld**.
Szlovákia: **Nové mesto**. Szlovénia:
Novi svet. Uruguay: **Ciudad Nueva**.
Venezuela: **Ciudad Nueva**.

KÖSZÖNET

Sokkal több szeretettel és
örömmel teltek meg a hétköz-
napok, amióta napi gyakori-
sággal olvasom az Új Város
kiadó *Éljük az Igét*
című könyvét. *Jobban
tudom szeretni Istent
és az egész világot. Amit
érzek, és talán adni is
tudok belőle másoknak,
az olyan ajándék, amit
Chiarának köszönhetek. És
számtalan munkatársának,
akiknek fáradhatatlan mun-
kája lehetővé tette, hogy eljus-
son hozzám ez a könyv, hogy
részt vehettem számtalan szép
előadáson és beszélgetésen,
amelyek mindig új és megerősítő
üzenetet juttattak célba a
szívemben.*

Kürthy Judit – Szombathely

fordítva: Globális Pillantás,
www.miradaglobal.com) há-
rom nyelven olvasható.

Az alapítók szerint teret kell
adni a közös reflexiónak nap-
jaink mindenkit fog-
lalkoztató kérdéseiről,
ami őszinte lelkületről
tanúskodik, és nyitott
az egyházra és a párbe-
szédre. Így építhetünk
együtt, szabadon egy igaz
és testvéri világot. „Mindig
szerencsésebb előtérbe helye-
zni az együttműködést, és nem
hagyni, hogy szétforgácsolódja-
nak azok az erőforrások, me-
lyeknek amúgy sem vagyunk
bővebb, és gyakran elszigetelt
kezdeményezések maradnak.”
Kezdetben a Latin-Ameriká-
ban működő különböző je-
zsuita folyóiratok alkották a
csoportot: a mexikói *Mirada*,

a bolíviai *Cuarto
Intermedio*, a ko-
lumbiai *Javeriana*
és a venezuelai
Sic, a tekintélyes
Mensajeval együtt,
melyet a 2005-ben
szentté avatott
Alberto Hurtado
atyja alapított Chi-
lében. Spanyol-
országból és az
USA-ból is csatlakozott két jezsuita
folyóirat (*Razén
y fe, America*),
valamint Argentínából a világi
alapítású *Criterio* és a *Ciudad
Nueva*.

Ezen a honlapon megtaláljuk
a modern multimédia eszkö-
ztárát: a videó- és egyéb doku-
mentumokat és a blogot. Nagy
értéket képviselnek az össze-
gyűjtött cikkek, több egyetem
rögtön fel is vette a kapcsolatot
a lappal.

A közös munka bepillantást
engedett a Jézus Társasága
rendkívül értékes munkájába
is, amit egész Latin-Ameriká-
ban végez.

Alberto Barlocchi (Ciudad
Nueva – Buenos Aires)

WEBOLDAL ÖSSZEFOGÁSSAL

Példaértékű kezdeményezés-
ről számol be argentin test-
vérlapunk főszerkesztője. Az
egység felé számos út vezet.

Különleges katolikus in-
ternetes honlap indul több
latin-amerikai folyóirat ösz-
szefogásával, akik hónapról-
hónapra elküldik azokat a
cikkeiket, amelyek érdeklő-
désre számíthatnak. Törté-
netesen: kulturális, politikai,
gazdasági, vallási, ökológiai
és társadalmi témakörökben.
A Mirada Global (magyarra

Az ige élete

- 4 OLVASÓINK TOLLÁBÓL
Családban is élhető
- 7 Egy nagy kőrísfa alatt
**Közös siker
Mindig új hittel**

Az élet igéje

- 5 JÚLIUS
Aranyszabály
- 6 AUGUSZTUS
Ha a szemed egyszerű

Az egység lelkiisége

- 8 ELŐTTÜNK JÁRTAK
Natalia volt az első
- 10 ÖKUMENIZMUS
Útkeresés közösen

- 12 GYEREKEK AZ EGYSÉGÉRT
**Nagy célokért érdemes
élni**

Kultúra

- 16 ÉVFORDULÓK
Gandhi tegnap és ma

Az életből merítve

- 18 PÁRBESZÉD
Mozgalmak közös úton
- 20 ERŐSZAK NÉLKÜL
**Egy musical igaz
története**

23 SPORTOLÓK Peking előtt

Társadalom

24 EMBARARCÚ GAZDASÁG Egy hír háttere

26 ETIKAI KÉRDÉSEK Géntechnológia

Megkérdeztük

28 CSALÁDI ÉLET Szükség van a házasságra?

29 GYERMEKEINK VILÁGA Nyeregben

Hírmozaik

30 Élelmiszerválság Franklin a teknős

Utolsó oldal

„TEDD AZT MÁSOKKAL...”

Chiara Lubich sok évvel ezelőtt írt életige-magyarázata alapján júliusban az *aranyszabályt* próbáljuk életre váltani az egész világon. A júniusi kommentár volt az utolsó ugyanis, amelyet még elő tudott készíteni, mielőtt elhagyta a földi világot. Ezután hónapról-hónapra azokat a gondolatokat jelentjük meg tőle, melyeket 20-30 évvel ezelőtt vetett papírra. Érvényükből semmit sem veszítettek.

Az aranyszabályt írták több száz méter hosszú, színes vászoncsíkokra, és vitték keresztül Budapesten – elhaladva a Parlament előtt is – a világ egységéért rendezett nemzetközi sportstaféta budapesti helyszínének résztvevői május tizedikén.

„Tedd azt másokkal, amit szeretnél, hogy veled tegyenek!” De mi lenne ez? – merül fel sokakban őszintén a kérdés, amikor egy nap már a harmadik műsort halljuk a rádióban a génkutatásról. Engem is elgondolkodtatott a minap testvér-lapunk írása:

„A média kedveli a Frankensteinre emlékeztető híreket. Félelmet keltenek, izgatják a fantáziát, és magukra vonják a figyelmet. Kollektív tudatunkban mindig is léteztek ember-alkotta szörnyek, mára azonban a biotechnológia előretörésével olyan lehetőségek bontakoznak ki, amit sosem hittünk volna.

A Celera Genomics biogenetikai cég kutatója, *Craig Venter* arról híres, hogy egyedül és elsőként sikerült megfejtenie a teljes emberi géntérképet, lekörözve a nemzetközi tudós társadalmat. Ezek után elhatározta, hogy a maga módján ’életet csihol’ az elemi részecskékből, mindenekelőtt a génláncunkat tartalmazó DNS-ből. A közelmúltban laboratóriumi úton sikerült neki előállítani egy DNS-t, az emberéhez hasonló, egy sejt első mesterséges ’darabját’.

Ha kísérlete sikeres lesz, a legóhoz hasonlóan felépülő új sejtet előre meghatározott tulajdonságokkal ruházhatja fel az ember. Nagyhatású gyógyszerek készülhetnek, hosszútávon pedig leegyszerűsödhet a szervpótlás, és akár egészen új fajok is keletkezhetnek. A képzeletnek semmi sem szab határt. Van, aki szerint Venter egész egyszerűen blöfföl. A történelemből megtanultuk azonban, hogy a próbálkozásból és tévedésekből mindig van kivezető út, mely néha olyan eredményekhez vezet, melyekről senki sem álmodott.”

Az új, eddig ismeretlen lehetőségek egy sor etikai kérdést is felvetnek. Mégis lehet, hogy fajunk jövője többé nem csak a természettől függ, hanem az irányítást fokról-fokra átveszi a tudásunk és a választásunk a jó és a rossz között? – teszi fel a kérdést *Giulio Meazzini*, a Città Nuova tudományos szakértője.

Ki az ember? Milyen életre, milyen halálra van lehetősége? Milyen jövő vár rá? Milyen társadalmi együttélési formákat kíván kialakítani? Nehéz kérdések ezek, melyekkel szembe kell néznünk. Ha megpróbálunk megfelelni a mai kihívásoknak, talán könnyebben felfedezzük Isten végtelenül gazdag tervét az emberről.

Most induló interjúsorozatunkban lapunk is szembenéz a bioetika kihívásaival. Köszönjük *Dr. Veres András* püspök úrnak, hogy erkölcssteológusként is segítségünkre volt, hogy Isten terveit fűrkészve az egyház tanításának fényében gondolkodhassunk ezekről a kérdésekről.

Reskovits Ágnes

A Házás Hétvége lelkeségi mozgalom nevében osztozunk fájdalmatokban, amit alapítótok, Chiara hiánya idéz elő most...

Nagy figyelemmel olvastuk írásait, és hálásak vagyunk, hogy gazdagodhattunk általa. A Szentlélektől vezetettve élt, az egységre törekvés szellemét ajándékozta a XXI. század gondjaival küzdő egyháznak, és a krisztusi példát mutatta fel mindannyiunknak...

Egységetek és szeretetek kisugárzik a világra, és példátok fátylaként lobog ebben a nehéz időben is.

Közösségünk szerető együttérzését közvetítjük felétek, és kívánjuk, hogy „színről színre” látva, életműve beteljesedjen az Atya előtt!

A Házás Hétvége felelősei

Hálát adunk Istennek Chiara életéért, aki igazi ajándék volt az egész emberiség számára. Hálát adunk hűségéért, amivel tettekre váltotta Isten hívását, és így az egység és a béke nélkülözhetetlen eszköze lett a világban...

Nehéz elbúcsúzni tőle, de biztosak vagyunk benne, hogy vele egy újabb égi pártfogót nyertünk, aki mostantól fentről folytatja művét, és buzdítani fog mindenkit a szeretetre, az egységre és a békére.

Verbum Dei
Missziós Testvéri Közösség

A délelőtti egyetemi órák után rögtön felkerestük rocca di papa-i otthonát. A könnyeknek és a mennyországban való találkozásra volt – ezt éltük át, és ezt láttuk a csendben elvonuló arcokon. A názáreti otthonba léptünk be, mely egyszerre emberléptékű család, és mégis az egész világot átöleli. Végig az a tudat kísért bennünket, hogy mekkora ajándékot kaptunk – de nem a magunk számára. Így szeretnénk mi is „hinni az Atya szeretetében, és tanúságot tenni róla”.

Két Rómában tanuló magyar seminarista

HÁLÁS SZERETETTEL

Előző, ünnepi számunkkal megemlékeztünk Chiara Lubich-ról, a Fokoláre Mozgalom nemrég elhunyt alapítójáról. Rengeteg levél, üzenet, fax érkezett a világ minden részéből a mozgalom tagjaitól és másoktól, amivel sok ezren szerették volna kifejezni hálájukat, szeretetüket iránta, és nagyobb elköteleződésüket az „egység ügye” mellett.

Egy csokorral összegyűjtöttünk mi is – a teljesség igénye nélkül – a hazai levelekből, és rövidítve, a személynevek kiírása nélkül közreadjuk olvasóinknak.

Azt gondolom, azért lehetett ez így, mert teljesen Istennek adta magát, és ez azt is jelenti, hogy teljesen nekünk adta magát.

De ha Chiara ezt élte utolsó napján, ezt kell nekem is élnem! Szereteből teljesen átadni magam Istennek, és ezzel az embereknek!

E. Gy.

Nagy fény volt, hogy Chiarával együtt élhettem betegségem minden nehézségét. Érte ajánlottam a fájdalmakat, és éreztem azt a szoros és mély kapcsolatot, ami a szenvedőket összekötheti, és erőt adhat!

Nagy megpróbáltatása alatt én hajnalban vállaltam imát érte. Épp imádkoztam akkor is, amikor Chiara átköltözött. Amióta nincs közöttünk a földön, én ezt a szoros egységet még inkább tudom élni vele.

E. K.

Olyan volt Chiara elmenetele, mint II. János Pál pápáé. Szeretném még jobban megismerni a mozgalmat minden oldalról.

Egy református lelkész

Chiara megérkezett az Atya házába. Mostantól új dimenziójában élhetjük vele az egységet. Az imádságban és a kölcsönös szeretetben.

Egy plébános

Chiara-t csak közvetve, az „Élet-igéiből”, de leginkább rajtatok keresztül ismertem, amint Sába királynője felismeri Salamon dicsőségét és nagyságát szolgáló ruházatából és tiszteletéből.

Istenünknek gondja lesz rá, hogy folytatódjék a megkezdett munka. Azt kívánom, hogy ti magatok legyetek az „Élet Igéje”, az üdvösség világossága, a Krisztushoz vezető út.

Egy metodista lelkész

Egyel kevesebb szent a földön, egyel több a mennyben.

F. E.

Péntek reggel óta, amióta megtudtam a hírt, úgy érzem, eggyel többen vagyunk a fokolárban: Chiara is jelen van. Ez nagyobb összetettségre ösztönöz.

P. G.

Amikor Chiara-t hazahozták a kórházból, mindenkit odaengedtek hozzá. Ez egészen elgondolkoztató. Az ember azt várná, hogy a beteget kímélendő, csak néhányat engednek az ágyához ebben a helyzetben. De nem, egész sokaság jöhetett hozzá, most már tudjuk, élete utolsó napján.

ARANYSZABÁLY

Szomjazzál-e már valaha a végtelenre? Érezted-e valaha szívedben az emésztő vágyat, hogy átöleld a mérhetetlen mindenséget?

Vagy más szavakkal: voltál-e már magadban elégedetlen azzal, amit csinálsz, és azzal, ami vagy?

Ha így van, akkor boldogan fogod felfedezni azt az életszabályt, amely elvezet téged az áhított teljességre, s nem engedi, hogy elfecsérelj napjaidat.

Van az evangéliumnak egy elgondolkodtató mondata, amelyet ha csak egy kicsit is megértünk, újjongással fogadunk. Sűrítve megtaláljuk benne mindazt, amit az életben tennünk kell. Összefoglalja mindazokat a törvényeket, amelyeket Isten emberi szív mélyébe vésett. Hallgasd meg:

„Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük. Ez a törvény és a próféták.”

Ezt a mondatot nevezik „aranszabálynak”.

Krisztus mondta így, de már előzőleg ismerték az egész világon. Benne volt az Ószövetségben. Ismerte már Seneca, Kínában Konfuciusz, és még sokan mások. Már ebből is látszik, hogy Isten mennyire fontosnak tartja: azt akarja, hogy minden ember életének ez legyen az alapszabálya. Szívesen olvassuk, úgy hangzik, mit egy jelmondat. Hallgasd meg még egyszer:

„Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük.”

Így szeressük minden felebarátunkat, akivel a nap folyamán találkozunk! Képzeld magunkat az ő helyzetébe, és úgy bánjunk vele, ahogyan szeretnénk, ha velünk bánnának, ha a helyében lennénk. A bensőkben lakozó hang, Isten hangja rávezet majd arra, hogyan találjuk meg a szeretet legalkalmasabb kifejezését.

Éheznek valaki? – Én magam vagyok éhes – gondolkodjunk ilyenkor, és adjunk neki enni!

Igazságtalanságtól szenved? – Én vagyok az, aki elszenved!

Eltévelyedett valaki, és kétségek gyötrik? – Mint ha velem történe. Mondjunk neki vigasztaló szavakat, osszuk meg vele gondjait! Ne nyugodjunk, amíg azt nem látjuk, hogy lelke megkönnyebbül és megszűnnek a kétségei! Hiszen azt szeretnénk, hogy velünk is így bánjanak.

Ismerek valakit, aki nyomorék? – Annyira akarom

őt szeretni, hogy szinte saját testemben és szívemben érezzem az ő fogyatékoságát. A szeretet majd rávezet a legmegfelelőbb magatartásra, ami megéretteti vele, hogy nemcsak egyenértékű másokkal, hanem a kegyelem segítségével ő még több is náluk, hiszen mi keresztények tudjuk, milyen nagy értéke van a szenvedésnek.

Bánjunk így mindenkivel, anélkül, hogy bármiféle megkülönböztetést tennénk rokonszenves és ellenszenves, fiatal és öreg, barát és ellenség, honfitárs és külföldi, szép és csúnya ember között... Az evangélium szava *mindenkire* vonatkozik.

Mintha általános felzúdulást hallanék... Megértem... Talán egyszerűnek tűnik, amit mondok, mégis micsoda változást kíván! Mily messze van ez megszokott, mindennapi gondolatinktól, cselekedeteinktől! Bátorság! Meg kell próbálnunk!

Egy ily módon eltöltött nap felér egy élettel. Estére pedig nem ismerünk magunkra. Valami soha nem ismert öröm áraszt el bennünket. Erő

költözik belénk. Isten velünk lesz, mert Ő azokkal van, akik szeretnek. Napjaink így válnak teljessé.

Néha talán csökken a lelkesedésünk, és kísértést érzünk, hogy elbátortalanodjunk, hogy abbahagyjuk az egészet. És vissza szeretnénk térni korábbi életünkhöz... Csak ezt ne! Bátorság! Isten megadja nekünk a kegyelmet. Kezdjük mindig újra! Ha kitartunk, észre fogjuk venni, hogyan változik meg körülöttünk lassanként a világ. Megértjük végre, hogy az evangélium a legcsodálatosabb élet hordozója, fényt gyújt a világban, ízt ad létünknek, magában hordozza minden problémánk megoldását. És nem nyugodhatunk mindaddig, amíg nem közöljük rendkívüli élményünket másokkal is: barátainkkal, akik meg tudnak érteni, rokonainkkal és mindazokkal, akik felé ösztönzést érzünk arra, hogy elmondjuk. És íme, újjászületik a remény.

Chiara Lubich

„Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük.”
(Mt 7,12)

HA A SZEMED EGYSZERŰ

A hány felebarátoddal csak találkozol a nap folyamán, reggeltől estig, mindenki benn Jézust lásd! Ha tekinteted egyszerű, akkor Isten néz rajta keresztül. Isten pedig Szeretet, és a szeretet egyé akar tenni úgy, hogy meghódítja a másikat. Hányan vannak, akik – teljesen hibásan – azért néznek az emberekre és a dolgokra, hogy birtokolják őket! Tekintetük önzés vagy irigység vagy bármi más, de mindenképpen bűn. Vagy

„A test lámpása a szem. Ha a szemed tiszta, az egész tested világos.” (Lk 11,34)

pedig önmagukba néznek, hogy birtokolják saját magukat, saját lelküket, és tekintetük fénytelen, mert unottságot és zavart tükröz. A lélek, mivel Isten saját képmására teremtette, szeretet, a magába forduló szeretet pedig olyan, mint a láng, mely elalszik, ha nem táplálják.

Nézz kívül önmagadon! Ne magadba, ne a dolgokra, ne a teremtményekre nézz, hanem a rajtad kívül lévő Istenre, hogy egyesülhess vele! Ő jelen van minden élő lélek mélyén, a halott lélek pedig tabernákulum, mely Istent várja, aki élettel és örömmel tölti el. Nézz hát minden testvérré szeretettel! Szeretni pedig annyit jelent, mint ajándékozni. De az ajándék viszonzásra ösztönöz: téged is viszonzszeretnek majd. A szeretet tehát azt jelenti, hogy szeretünk, és bennünket is szeretnek, ugyanúgy, mint a Szentháromságban.

A benned élő Isten majd elrabolja a szíveket, életre kelti bennük a Szentháromságot, amely talán kihuny, de a kegyelem által itt lakozik lelkünk mélyén. Hiába vezetik be az áramot egy helyiségbe, addig nem gyullad ki a fény, amíg a két pólus

nem érintkezik. Ilyen Isten élete is bennünk: közre kell adnunk, hogy körbejárjon, és kisugározzon körülöttünk, hogy tanúságot tegyen Krisztusról. Ő az, aki a testvért a testvérré, az eget a földdel összekapcsolja. Nézz tehát minden testvérré úgy, hogy ajándék akarj lenni számára! Ezzel Jézusnak ajándékozod magad, és ő is ajándékozni fogja magát neked. Ez a szeretet törvénye: „*Adjatok és akkor ti is kaptok.*”¹

Jézus iránti szeretetből engedd, hogy testvéred birtokba vegyen, hogy egy másik Eucharisziaként „megegyen”; állj teljesen a szolgálatába! Ezzel Istent szolgálod, testvéred pedig hozzád fog jönni, és szeretni fog téged. És a testvéri szeretetben teljesül mindaz, amit Isten vár tőlünk, a parancs, mely így szól: „*Új parancsot adok nektek: szeressétek egymást!*”²

A szeretet Tűz, mely átjárja és tökéletesen egygő olvasztja a szíveket. Önmagadban ekkor már nem magadat találod, nem is a testvért, hanem a Szeretetet, a benned élő Istent. A Szeretet pedig kilép, hogy újabb testvéreket szeressen. Mivel egyszerű a tekintete, önmagát találja meg bennük, és mindannyian egy lesznek. Körülötted is növekedni fog a közösség, mint Jézus körül: tizenketten, hetvenketten, majd több ezren lesznek... Az evangélium vonzza és magával ragadja őket, mert lenyűgöző, mivel Szeretetbe öltözött Fény. Aztán esetleg keresztben végzed, mert nem lehetsz nagyobb a Mesternél, de azért fogsz meghalni, aki keresztre feszít, s így a szereteté lesz a végső győzelem. Az éltető nedv pedig – melyet a szeretet a szívekbe árasztott – nem apad ki soha. Gyümölcsöt hoz – mivel megtermékenyít –, az öröm és a béke gyümölcsét, és megnyitja a Mennyet. Isten dicsősége egyre nagyobb lesz. Te azonban itt a földön légy tökéletes Szeretet.

Chiara Lubich

1 (Lk 6,38)
2 (Jn 13,34)

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

EGY NAGY KÖRISFA ALATT

Siettem éppen valahova. Az Andrássy úton van egy étterem, kerthelyisége előtt hatalmas, gyönyörű kőrisfával. A sarkon egy kukázó bácsira lettem figyelmes. Kétrét görnyedve, ütött-kopott bőrdöngőt húzott maga után, mivel megemelni nem volt ereje. Egy belső hang azt mondta, menjek oda hozzá. Sietős volt az utam, nem álltam meg, továbbmentem. Tíz métert megtéve mégis visszafordultam. Úgy éreztem, nincs értelme semminek, ha már erre a hangra sem hallgatok. Első kérdésemet, hogy tehetek-e valamit érte, a bácsi nem is értette. „Segíthetek valamiben?” A bácsi kiegyenesedett, és elkezdett mesélni magáról. Kiderült, hogy ezen a környéken dolgozott egykor cselédként, és

azt a sarki kőrisfát ő ültette, mint mondta, „hogy aki elhalad alatta, mind boldog legyen”. Megdöbbenem. Mennyi kincs van, ami mellett olyan könnyedén elhaladunk.

Volt nálam két zsemle, megkérdeztem, hogy örülne-e, ha neki adnám. Boldogan elfogadta, és közben elsírta magát.

Emlékezetes marad ez a nap, mint az igazságosság egyszerű megtapasztalása.

Nagy Pál – Budapest

KÖZÖS SIKER

Elégé feszült volt a kapcsolat lányommal, mondhatnám sokszor összekaptunk. Bármit tettem vagy mondtam, nem volt jó és veszekedés lett a vége. Megvolt az oka a feszültségének. Több félévi vizsgára kellett készülnie párhuzamosan, amit egy szerencsétlenül

sikerült, elhúzódozó fogmútét és egy betegség is nagyon megzavart.

Én is nehéz időszakban voltam: orvosi vizsgálatok, lakásrenoválás, fáradtság. Ám éreztem, hogy így nem lehet tovább. Érzésem talákozott az övével is, végső elkeseredésében megkért, hogy tanuljak vele, dolgozzunk össze. Nem volt könnyű, mivel ezek az együtt tanulások általában késő éjszakába nyúltak, de éreztem, most első-sorban a szeretetemre, támogatásomra van szüksége. És valóban, amilyen mértékben félretettem minden mást, igyekeztem csak rá figyelni, nem mutatva a fáradtságot, vagy hogy más dolgom is lenne, olyan mértékben enyhült az ő feszültsége is, lett egyre magabiztosabb és derűsebb. A végén olyan jól ment a közös munka, hogy lassan már többet neveltünk, mint dolgoztunk.

A vizsgák sikere közös siker volt, és kölcsönös szeretetünk sikeres vizsgája is.

F. K.

MINDIG ÚJ HITTEL

Valaki kölcsönkért néhány napra egy nagyobb összeget. Kicsit haboztam, de aztán a kasszában lévő pénz nagy részét odaadtam. Másnap azzal fogadtak a kollégák, hogy betörték az irodába, és elvitték az összes pénzt a kasszából... Én pedig megköszöntem Istennek a felebarátot, akit előző nap küldött, akinek segíthettem, és így még a pénzünk nagy része is megmenekült!

egy vállalkozó

Maucha Kristóf

NATALIA VOLT AZ ELSŐ

Elsőként követte a Fokoláre Mozgalom alapítóját, és elsőként érte utol a másik életben. Meghatározó szerepet játszott az egység ideáljának elterjedésében a vasfüggönyön túl, és a vallások közti párbeszédben.

Tizenkilenc éves volt Natalia Dallapiccola, amikor életútja 1943 júniusában összehatalálkozott az akkor huszonhárom éves Chiara Lubichéval. Egy kisvárosban született a hegyek között, ahonnan édesapja kereskedői munkája miatt költöztek Trentóba. Mikor a család fő alig negyvenhét évesen, súlyos betegségben meghalt, bátyjával dolgozniuk kellett az iskola mellett, hogy el tudják tartani három húgukat. Otthon nem szenvedtek szükséglet, de Nataliának hiányzott az édesapja, akihez nagyon kötődött. „Mindig vidám volt, szerette az életet és a munkát.” És különösen szerette ezt az oly békés kislányát, akit vonzott a zene és a festészet. Anyai biztos, hogy a kereskedelmi szakiskola nem illett Natáliához,

de beletörődött – mint mondta – azért, hogy hasznát vegyék. Ez a gyötrődés megtisztította a szívét és kitágította a lelkét. Chiara üres kehelyre lelt benne: fenntartások nélkül fogadta be az egység karizmájának első felfedezéseit.

„Egyik szentgyónásom alkalmával a pap azt kérte, hogy vegyek részt egy lelki napon – mesélte Natalia: »Jöjjön el, egy fiatal lány fog beszélni.« Chiara, az említett lány a szeretetről beszélt. »Sok szép dolog van a világon – figyelmeztetett – virágok, csillagok, gyerekek. De a legszebb: a szeretet.« Beszélt az anyai, az apai, a gyermeki szeretetről, a házastársak szeretetéről, majd így folytatta: »Ha a szeretet a legszebb dolog a földön, vajon milyen lehet Isten, aki megteremtette a szeretetet?«

Szépére éhező lelkét betöltötte ez az új Istenkép, aki jóság, irgalom, és egyben szépség. Attól fogva nem akarta szem elől téveszteni azt a lányt.

1944. május 13-án a szörnyű bombázásokban a Lubich család háza súlyosan megrongálódott. Chiara szülei kiköltöztek a hegyekbe, ő pedig talált egy kis lakást a Kapucinusok terén. Natalia elsőként osztozott vele az egység kalandjában.

A vasfüggönyön túl

Ettől kezdve Chiara mellett maradt. Megélte a még születőfélben lévő mű legbensőbb fájdalmait. Megélte az örömeiket is, ahogy nagy fáva nőtt a „kicsiny mag”, mely minden várakozást felülmúlva eljutott a legelképzzelhetlenebb helyekre. Ám volt egy „árnyék”, egy határ, amit a hidegháborús évek derekán lehetetlennek tűnt átlépni. A *vasfüggöny* Európát kettészelve megosztotta a világot. Azokban az években Chiara Lubich többször is járt Nyugat-Berlinben. 1960-ban a Caritas egyik termében az NDK minden részéből nagy titokban összesereglett kétszáz embernek – papoknak, házásoknak, kispapoknak, fiataloknak – beszélt Krisztus titokzatos kiáltásáról: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” A „csend egyháza” ott visszhangzott ebben a kiáltásban. Segítségre volt szükségük ezeknek a keresztényeknek, ezért Chiara arra gondolt, fokolárt nyitnak Nyugat-Berlinben, hogy így az NDK-ban élőkkel tartsák a kapcsolatot. Nataliára bízta ezt a rendkívül kényes feladatot.

A berlini fal leomlása után közvetlenül, mikor végre „beszélni lehetett”, Natalia így számolt be egy interjúban: „Egyfolytában jöttek az emberek Keletről. Nagy jövőmenés volt nálunk. Nem tudtak

Lent: Natalia a 2002-es zsidó-keresztény szimpóziumon Jack Bemporad rabbival (középen).

CSC(A)

előre értesíteni, mindig váratlanul állítottak be. Persze sohase nagy létszámú csoportok, ez veszélyes lett volna.”

A politikai helyzet hirtelen súlyosbodott. 1961. augusztus 13-án a két Berlin közötti, addig láthatatlan fal igazi fallá emelkedett, elvágva ezzel a szabadság útját, a menekülést Nyugat felé.

Voltak viszont, akik különös módon épp azt kérvényezték, hogy bejuthassanak az NDK-ba. Nem koldusok voltak, nem is olyan illúziókergetők, akiket az osztályok nélküli társadalom eszméje fűt. Egy sebész és egy altatóorvos volt, két olasz fokolarinó, Enzo Fondi és Giuseppe Santanché. A Lipcsei Kórházban találtak munkát. Később Giuseppe di Giacomo is csatlakozott hozzájuk, majd 1962 vízkeresztjén Margareth Fisch doktornő és asszisztense, Elisabeth kért belépési engedélyt. Sőt, kérvényezték egy rendelő megnyitását is. Barátnőjükkel jöttek, aki így foglalkozni tud majd... a háztartással. Natalia volt az.

A Stasi

A doktornő és asszisztense német volt, kérelmük nem ütközött különösebb adminisztrációs akadályokba. Olasz barátnőjüknek viszont két hetet egy Berlin melletti gyűjtőtáborban kellett töltenie. Natalia egy mondatba sűrítette módszerét: „Az én óvatosságom a mindenki iránti szeretet.” Hamarosan ki is vívta az örök tiszteletét és megbecsülését.

„Sok emberrel összebarátkoztam – mesélte később –, főleg egy vándoros fiatal anyával. Láttam, milyen gyenge, felajánlottam hát, hogy elvégzem a takarítást helyette. Tíz nap elteltével kiengedtek.”

Miután kikerült a táborból, ez az Irmgard nevű hölgy egy nap bekopogott a rendelő ajtaján. Kislánya született, de Irmgard rövidesen leukémiás lett és meghalt. Natalia

és a többiek magukhoz vették az elárvult kis Mercedest. Néhány éven át ott élt velük a fokolárban, míg rá nem tudták bízni egy családra. Mercedes esete, pontosabban az apjáié, aki politikai okból börtönben ült, felkeltette a titkosrendőrség gyanúját, és Nataliát újra kihallgatták. Íme a kihallgatásról és az ezt követő nyomozásról készült jelentés:

„A legfontosabb ember, akit megismertem, egy Natalia nevű nő. Az egész csoport nagy tisztelete övezi. Rendkívül intelligens és finom modorú. [...] Eredeti módszerrel lépett be az NDK-ba, Fisch doktornővel együtt költözött át. Vele lakik, és azzal az ürüggyel jött, hogy a bejárónője, de ez nem

igaz. Gyakorlatilag ő a női fokolár felelőse, de még az is lehet, hogy az egész NDK és Csehszlovákia hozzá tartozik, ha meggondoljuk, hogy Lubich alapította az egész Fokoláre Mozgalmat.”

A rendelő, aminek ürügyén átjuthattak a vasfüggönyön, igazi „szeretetközponttá” vált.

A „kicsiny mag” aztán túl a határokon, lassanként elterjedt a többi kelet-európai országban is.

Fent: Natalia Dallapiccola Aletta Salizzonival és Chiara Lubichkal, aki Natalia előtt három héttel „költözött át” az Atya házába.

Balra: A spanyolországi Bachar imámmal és feleségével 2005-ben a Fokoláre Mozgalom által szervezett muzulmán-keresztény szimpóziumon.

Rászegezte tekintetét

1976-ban egészségügyi okokból Natalia visszatért Rómába, a mozgalom központjába. Egyes élmények, nyomasztó helyzetek nem múltak el benne nyomtalanul. Ám alig egy év elteltével már újra „pályára” lépett. A mozgalomban kezdetét vette a vallásközi párbeszéd. Egyfajta alapításnak is nevezhetnénk az eseményt: Chiara 1977-ben a londoni Guildhallban megkapta a *Templeton-díjat* a vallások ügyének előmozdításáért.

„Chiara, miután hazaérkezett, találkozott néhány munkatársával, hogy levonják a következtetéseket, és megnézzék, hogyan tovább – idézi fel az eseményeket Natalia. – Elsőként egy kis központot kellett létrehozni, egy olyan irodát, ahol összegyűlnek a hírek a világ különböző részeiről, kapcsolatainkról a más vallású emberekkel. Chiara ezekkel a szakvakkal bízta rám a feladatot: Szeresd őket!”

Natalia harminc éven át hűséges maradt ehhez a felszólításhoz. Amikor ez év április elsején meglátogatta két munkatársa, aki a vallások közötti párbeszédért dolgozik, hogy az áprilisi keresztény-buddhista szimpózium programjáról beszéljenek, úgy fogadta őket, mint mindig: nagy szeretettel. Ugyanaznap este kilenckor átköltözött a másik életbe. Vele voltak társai az első időkből: Graziella de Luca, Doriana Zamboni, Aletta Salizzoni és Vale Ronchetti. Eszükbe jutott: amikor Chiara egészségi állapota súlyosbodott, Natalia bizalmasan elmondta, mit kért Jézustól: ne vegye őt magához Chiara előtt, „hogyan ne okozzon neki szenvedést”. Isten meghallgatta.

Caterina Ruggiu

Fordította: Prokopp Katalin

ÚTKERESÉS KÖZÖSEN

Ökumenikus lelkészkerők negyedik találkozója.

A hatvanas évek óta új lendületet vett a Katolikus Egyház egységkeresése a többi keresztény felekezettel. Az egyház ökumenikus nyitottságától vezetve és az egység lelkeségétől inspirálva természetes nekünk, a Fokoláre Mozgalom papjainak is, hogy – dolgozzunk bárhol – keressük a kapcsolatot a körülöttünk élő más felekezetű testvéreinkkel: bekapcsolódunk a már működő lelkészkerőbe, vagy személyes kapcsolatokat ápolva igyekszünk létrehozni ilyeneket. Így fogalmazódott javaslatná és tetté az ezredforduló táján az igény, hogy legalább évente egyszer találkozzunk a keresztény egység keresésében elkötelezett pap- és lelkészbarátainkkal. A negyven-ötvenfős találkozó, amit tavaszunként Budapesten a káposztásmegyeri katolikus plébánián rendeztünk, négy évvel

később lelkészkerők találkozója-vá alakult, duplájára növekedett létszámmal, mindig változó helyszínen. Kecskemét, Szolnok és Gyömrő után ez év áprilisában Szeged adott otthont ennek az egyre szélesedő kezdeményezésnek.

Hét felekezet mintegy százhatvan lelkésze találkozott. A rendezvény idén először vált nemzetközivé. A Kárpát-medence több pontjáról: Szlovákiából a Felvidékről, Ukrainából, a Kárpátaljáról, Erdélyből és a Vajdaságból is érkeztek magyar, szerb és román ajkú vendégek. Több rétegpasztorációs területen tevékenykedő lelkész is jelen volt, például az ifjúsági-, a kórház-, a börtön-, és a cigánypasztoráció területéről. Négy szerzetesrend is képviseltette magát, valamint az egri és a szegedi szeminárium papnövendékei.

Bartucz Katalin (3)

„Ebben az évben a magyarországi keresztyén/keresztény felekezetek együtt ünnepeljük közös kincsünket, a Bibliát, Isten élő és életető Igéjét” – hirdette a meghívó. A lelkészek ez évi lelki napjának témájául is Isten Igéjét, annak életre váltását választotta a napot szervező szegedi ökumenikus lelkész közösség: „miként válik a 'holt betű' 'életető lélekké', és hogyan születik belőle a régi ember

helyén a krisztusi ember, a krisztusi közösség.”

Az összejövetel egyik célja maga a testvéri találkozás Krisztusban. Ebben segített a nap témájában elhangzó előadás és tanúságtétel is. *Zámbó András* káposztásmegyeri református lelkész a Biblia szerepéről beszélt a lelkési életben és a gyülekezet építésében. Kiemelte, hogy a gyülekezetet elsősorban Isten építi, tehát fontos, hogy mindig Ő legyen az első helyen („csak az építhet, aki maga is épül”), aztán következnek az egyes emberek, a közösség és a tárgyi eszközök. Az Ige, mint rendszeresen ma-

gunkhoz vett és elraktározott táplálék, a kellő pillanatban életető erővel hat – mondta.

A nap két külföldi tanúságtévője Németországból érkezett. Augsburgtól (milyen jelentőségteljes a városnév!) néhány kilométerre, Ottmaringban él *Gerhard Bauer* katolikus pap és *Günter Ratthey* evangélikus diakónus. Az evangélikusokból álló Testvérület, a Bruderschaft az 1960-as évek-

ben került kapcsolatba Chiara Lubich-kal. Az ő prófétai erejű kezdeményezésére indult el az evangélikusok és a fokoláre lelkiiséghez tartozó katolikusok életközössége, mely később jelentős ökumenikus jellegű események előkészítő munkálatainak is központja lett – többek közt a két nagy stuttgarti rendezvénynek. Életüket a közösen megélt Ige teszi eggyé. Beszámolójuk hitelességét erősítette derűjük és egymás iránti tiszteletük, de a két közösség kapcsolatában átélt nehézségek őszinte megosztása is.

Kopasz István

Délután kiscsoportokban folytatódott a beszélgetés, tapasztalatsere és együttes tervezés a közösségek építéséről, a felekezetek közötti intenzívebb, testvéribb együttműködésről, és újabb lelkészek indításáról.

Lehetőséget adott ez a nap mindannyiunknak: szemlélhettük a Jézus akarta teljes egység látomását, de meg is merültünk a már élhető egység tapasztalatában. A jövő évi találkozóiig a munka folyik tovább a lelkészek körében. Éppen ez az ereje a találkozásnak, mely csupán egyszeri alkalom az év során, amit a lelkészek rendszeres havi együttlétei, és erős, hitteles mindennapi kapcsolatai alapoznak meg.

Az idén negyvenéves ottmaringi Életcentrumnak ma százhusz állandó lakosa van. Huszonöt család és összesen nyolc férfi és női közösség törekszik a mindennapokban a kölcsönös szeretet megvalósítására. Immár több évtizedes tapasztalatuk: amikor ki-ki megerősödik saját felekezetének a hitében, az magával vonja az egymással megélt közösség mélyülését is, melyben senkinek nem kell feladnia saját egyháza tanítását.

(www.bz-ottmaring.de) ■

Előző oldalon:

A Szeged-Csanádi Egyházmegye pasztorális helynöksége adott otthont a találkozónak 2008. április 17-én Szegeden, a Katolikus Házban.

Fent: Beszámoló az ottmaringi ökumenikus Életcentrum tapasztalatáról.

Alatta: Az összejövetel a lelkészek körök bemutatkozásával kezdődött.

Jobbra:

A központi rendezvény a Navona téren zajlott, Rómában.

Lent:

Hong Kong.

Kis képek:

Brazília,
Horvátország,
Írország.

CN (2), Run4unity (3)

NAGY CÉLOKÉRT ÉRDEMES ÉLNI

A második alkalommal megrendezett Run4unity több mint százezer gyereket és fiatalot mozgató meg az egész világon.

„Remek volt! Minden nap egy kis RUN4UNITY lehet az életünkben! Elég, ha éljük az arany szabályt. Szükség van rá!”
 „Mikor a stadionban megformáltuk a békejelet, úgy éreztem, hogy az a testvériség és elfogadás, amiről beszéltek, meg is valósult. Szeretném megőrizni az ott gyúlt belső tüzet a hétköznapijaim során is.”

Polyák Károly

Manila, Budapest, Párizs, Barcelona, Jeruzsálem, Oslo, Nairobi, Mexikóváros, São Paulo, New York, Melbourne és még sorolhatnánk a majdnem háromszáz várost, ahol május 10-én felragyogott a béke és az egység szivárványa. Több mint százezeren választották a sportot, hogy futva, rollerrel vagy biciklivel, kenuban vagy gördeszván, sőt, drótkötélpályán részt vegyenek az öt földrészt átölelő, világméretű sportstafétában.

Cinzia Pánerio

Run4unity Budapesten

A verőfényes májusi délutánon sötétkék pólóban futottak végig a Duna-parton, mintegy háromszázan. A járókelők utat engedtek, megálltak és rájuk csodálkoztak, mosoly fakadt az arcokon. Az első már a Margit híd közelében jártak, amikor a Batthyány téren megjelent egy kis csoport, közrefogva egy látássérült társát.

Azt mondják, hogy aki fut, annak mindig célja van. Ezek a tizenévesek, a Gyerekek az Egységért Mozgalom tagjai világméretű megmozdulásukkal Tokiótól Los Angelesig arról akartak tanúságot

Matucha Cergely

Matucha Gergely

Polyák Károly (4)

„Nagyon szép volt a felvonulás a városon keresztül. Tetszett, amikor egy külföldi járóke-lő csatlakozott hozzánk, és ő is vitte a szalagot egészen az Alagútig.”

„Olyan volt, mint egy cseppnyi Mennycsászár Budapesten. Az emberek arcáról sugárzott az öröm és a kedvesség.”

„Jó volt tudni, hogy más országokban, más helyszíneken is hasonló esemény zajlott ugyanazért a célért, ugyanazzal a lelkesedéssel és örömmel.”

„Jó volt tudni, hogy konkrét tettekkel építjük az egységet, nem csak szóban.”

„Ezen a napon megismertem a mozgalom fogalmát, amely azt jelenti, hogy valamilyen közös ügyért élünk.”

tenni, hogy a béke, a testvériség és az egység – még ha sokan utópiának gondolják is – már létezik a földön közöttünk, és ezért sokan dolgoznak vállalva, sokan akarnak tenni valamit. „Nagy célokért érdemes élnetk” – mondta nekik korábban a mozgalom alapítója, Chiara Lubich, és ők nem akarják „alább adni”.

Erről szólt az egész nap, erről szóltak a Katolikus Gimnázium tornacsarnokában elhangzott tapasztalatok: hogyan szövik újra a kapcsolatokat két dél-alföldi település lakói, hogyan találja meg a zsidó kislány a teljes összhangot keresztény barátaival, és hogyan lehet folytatni egy debreceni iskolában azt a testvériséget, amit egy brazil fiatal kezdeményezett. Délután telefonon vették át a stafétát Johannesburgtól, majd a 0 kilométerkörtől indulva a Margitszigeti Atlétikai Centrumig futottak. Ott három hosszú szalag várta őket, melyre hatalmas betűkkel volt felírva az arany szabály: „Tedd azt a másoknak, amit szeretnél, hogy veled is tegyenek.” Szimbolikusan kézlenyomatukkal csatlakoztak hozzá, majd hosszan kígyózó sorba rendeződve, a szalagokból kialakították a béke szimbólumát.

Visszafelé a Parlament előtt a Lánchídon át vonultak fel a szalagokkal a budai vár teraszára, ahol sötétedés után egy fénykoreográfiával

„Jó, hogy sokan láthatták, hogy a békéért futunk. A Parlament előtt elhaladva arra gondoltam, milyen jó lenne, ha a képviselők is erre az egységre törekednének...”

vég-
ződött
az egész

napos esemény. Ezzel szerették volna kifejezni, hogy a szeretet világosságát gyűjt az emberek és a világ kisebb-nagyobb „éjszakáiban”. Ennek a művészetét akarják elterjeszteni a világban.

Run4unity világszerte

A különböző nemzetiségű, kultúrájú és vallású gyerekek a föld szimbolikus helyszínein futottak. Egymással háborúban álló országok határain, nyomornegyedekben, a legjelentősebb világvárosok utcáin tettek tanúságot arról, hogy lehetséges a testvériség. A staféta Óceániából startolt és Vancouverben illetve Limában ért véget.

Jeruzsálemben tíz zsidó, tíz keresztény és tíz muzulmán gyerek az év folyamán többször is ellátogatott a három vallás szent helyeire, hogy megtanulja a kereszténység, a zsidó vallás és az iszlám alapvető elveit.

A magyar gyerekek két nigériai társukat segítették, hogy azok eljuthassanak a római nemzetközi rendezvényre. Egy szegedi fiatal a tizennyolcadik születésnapjára kapott összeget ajánlotta fel erre a célra. „Örök életre emlékezetes marad, hogy egy ilyen tapasztalattal, a szeretet mellé letéve a voksomat léphetek be a nagykorúságba” – mondta.

Rómában, a Navona téren kétezer gyerek gyűlt össze az egész világ képviselőitében. Elmesélték

egymásnak tapasztalataikat, valamint ezen a napon hirdették meg a „Színezzük be szeretettel városunkat” programot, mellyel a 9-18 éves gyerekek szeretnék élhetőbbé tenni a városukat. Az ötlet Chiara Lubichtól származik, aki három évvel ezelőtt a Gyerekek az Egységért Mozgalom tagjaira bízta ennek megvalósítását. Azóta mind az öt kontinensen indultak ilyen irányú kezdeményezések. A műholdas összeköttetés programjában élettörténetek, tapasztalatok hangzottak el, zene és különböző koreográfiák tarkították a programot.

Chiara Lubich még korábban megígérte a fiataloknak, hogy amennyire teheti, jelen lesz a rendezvényen. Amikor a staféta átvételkor a szinte derült égen feltűnt egy szivárvány, a résztvevőknek az az érzése támadt, hogy Chiara így jött vissza közéjük. A 2008-as Run4unity-t a gyerekek különösen is neki ajánlották, hogy világméretű „köszönetet” mondjanak, és tanúságot tegyenek igyekezetükről, hogy tovább „futnak” álmának megvalósításáért, hogy „legyenek mindnyájan egy”.

Összeállította:

Sudár Balázs és Bartus Sándor

Haifa, Izrael: egy nappal korábban rendezték a stafétát, hogy minél többen részt vehessenek. 300 zsidó, muzulmán és keresztény vett részt a tengerparti játékokban, majd palesztinok és zsidók közösen mondták el tapasztalataikat.

„...jól mulattunk, miközben megtanultuk szeretni egymást. Ha szeretetből megtesszük a magunk 1%-át, Jézus hozzáadja a maradék 99%-ot.”

Mafikeng, Dél-Afrika: több mint 200 városi fiatal csatlakozott a futókhoz.

A Gyerekek az Egységért tagjai eredeti megfogalmazásban, matematikai műveleti jelekkel mutatták be tervüket:

+ Adjuk össze erőnket!

- Keressük fel a szegényeket, a magányosokat, a kizsájtottakat!

: Osszuk meg másokkal, amink van!

x Sokszorozzuk meg szeretetünket!

% Tegyük meg, ami rajtunk áll, és bízunk az evangéliumi százszorosban!

= Célozzuk meg az egyetemes testvériséget!

CN (3)

GANDHI TEGNAP ÉS MA

Hatvan éve gyilkolták meg Mahatma Gandhit. Évtizedek távlatából előtérbe kerülnek a kortársakkal fennálló ellentétek.

Új-Delhit téli köd borította 1948. január 30-án. Megszokott napnak indult. Gandhi, a haza atyja, ezen a napon is készült a fogadásra, ahol emberek százai akarták őt látni, néhány szót váltani a „nagy lélekkel”. Ez a nap azonban nem olyan lett, mint a többi. Két lövés dördült és két szó hallatszott: *Ehi Ram* (Ó Istenem!). Néhány órával később a miniszterelnök *Nebru* a döbrent hallga-

tóságnak a rádióban bejelentette: „Kihúnyt életünk fénye...”

Gandhi, mint sok más karizmatikus egyéniség, rejtélyes személyiség volt, és marad is. Ez nem csak a történészek véleménye, ő maga is elismerte: „Amikor örökre lehungyom szemem, és testemet lángok emészti, lesz elegendő idő ítéletet mondani pályafutásomról.” Halála másnapján a *New York Times* ezt írta: „Most már a történelem

könyörtelen kezében a folytatás.” A történelem távlatából hatvan év nem sok, ám mérlegkészítéshez már elegendő. A két világégés, páratlan erőszak és a diktátorok huszadik századában kétségtelen tény, hogy Gandhi a megingathatatlan remény egyik jele marad, időn, téren, kulturális és vallási korlátokon túl, mint biztos útjelző az egész emberiség számára.

India ma gyökeres változáson

megy keresztül. Az éhínség és fejletlenség hírében álló ország gazdasági fellendülése zavarba hozza Európát és az USA-t. Indiával és Kínával áthelyeződik a világ súlypontja az „Indo-Kína” régió felé. Ebben az összefüggésben úgy gondolhatnánk, hogy Gandhi alakja feledésbe merül és eltűnik a múzeumok poros világában. A szövetség, a *Swadeshi* mozgalom (önellátó gazdálkodás) szimbóluma, úgy tűnik, összecsap a globalizált informatikai központokkal, Bangalore, Hyderabad, Pune, Gurgaon kereskedelmi központjaival. Próbálkozása azonban, hogy a város helyett inkább vidékről kiindulva szervezze meg a politikai és társadalmi életet, véglegesen csődöt mondani látszik a világvárosok korában. Indiának ma több mint húsz nagyvárosa van, többmillió lélekszámmal, köztük Mumbai tizenhét-, Kalkutta és Új Delhi tizenhárommillió lakossal. A gazdaság exponenciális növekedése

mintha gúnyt akarna űzni Gandhi tervéből, a falu önellátására és a társadalmi egységre épülő *tartózkodó gazdaságából*. Ugyanakkor az is igaz, hogy soha nem beszéltek még annyit Gandhiról, mint éppen napjainkban. Az évente hétszáz filmet kibocsátó Bollywood¹ több játékfilmet is készített róla. A *Gandhi az apám* című film a valóságból indul ki, amikor a szülői háztól eltávolodó elsőszülött fiú szemszögéből mutatja be alakját. Az apjával élesen szembe forduló fiú kétségbeesetten és mindenkitől elfeledetten, az alkohol áldozata lett röviddel apja halála után.

Ma sincsenek kevesen, akik úgy vélik, hogy Gandhi élete, vallási nézetei, különösen pedig a hinduk és muzulmánok viszonyát illető elképzelése több gondot szült, mint amennyit megoldott. Igaz, hogy az elnyomás ellen küzdő *Martin Luther King* és *Nelson Mandela* is Gandhi filozófiájából merítettek erőszakmentes harcukhoz, de Gandhi maga súlyos konfliktusban állt korának több személyiségével. Közülük kiemelkedik *Jinnah*, Pakisztán állam megalapítója, akinek első számú ellensége lett Gandhi, mert nem hitt India felosztásában. Gandhinak az volt a véleménye, hogy India egyetlen nemzet, és a felosztás az országot pusztulásba viszi. Azaz kétségbe vonta az indiai muzulmánok önálló nemzet voltát, és ezzel az iszlám első számú ellenségévé tette magát. Gandhi mindent elkövetett, hogy megváltoztassa *Jinnah* álláspontját. Kudarcai ellenére azonban soha nem gyűlölte *Jinnah*-t. Igyekezetében, hogy megakadályozza az ország szétválását, odáig ment, hogy az egységes India miniszterelnöki posztjára *Jinnah*-t javasolta.

Az érinthetetlenek kasztjával kapcsolatban *Ambedkar* doktorral került szembe. *Ambedkar*, aki

maga is ebből a kasztból származott, úgy vélte, hogy nem volt még Indiában Gandhinál nagyobb ellensége az érinthetetleneknek. Mindketten meg akarták oldani az érinthetetlenek problémáját, de Gandhi nem akarta, hogy a politikai választásokon megkülönböztessék egymástól a kasztokat. Szerinte ez csak meghosszabbítja az érinthetetlenek alárendeltségét. Gandhi a hinduk szívét szerette volna megváltoztatni.

Lelki beállítottsága az agnosztikus *Nehru*nak is terhére volt, aki az Angliából érkező importtal szemben fellépő Gandhi önellátó falusi gazdálkodási programját nem tudta elfogadni. Szemében ez csak irreális képzelgés volt. Gandhi *Nehru*t kristálytisztá jellemnek tartotta, *Nehru* pedig Gandhit a nemzet fényének nevezte. Ennek ellenére Gandhi így ír: „Annyira különbözünk egymástól, hogy szinte lehetetlennek tűnik, hogy nézeteink találkozzanak.” Mind ezek ellenére mindvégig barátok maradtak.

Ma a fiatalok nemzedékében egyre többen bírálják Gandhit. A korábbi szociális és vallási feszültségek egyre éleződnek. A digitalizált világ mélyíti a gazdagok és szegények közötti szakadékot, amit a terrorizmus és az erőszak terjedése tovább súlyosbít. Gandhi alapos ismerőinek azonban határozott meggyőződése, hogy a „nagy lélek” filozófiája ma is megállja a helyét, és a világ nagy problémái orvosolhatóak lennének Gandhi szellemében. Kétségtelen, hogy nem csak napjainkra érvényes, de a jövőben is az marad: a békés egymás mellett élés alapja a szerénység, az egyszerűség, az igazságosság, az erőszakmentesség, a nagylelkűség, a lelkierő, a szeretet és a testvériség.

Ravindra Chheda és *A. Suriakanthi* írása alapján összeállította: *Vizsolyi László*

¹ *Bombay* és *Hollywood* nevének összevonásából, a hindu filmgyártás központja.

Előző oldal:

Valamasi, a szent város, melyet Mahatma mindenki másnál jobban szeretett, ismert és értékelt, s ez nem kis ellenszenvet keltett kortársai körében.

Középen:

Mahatmát mély barátság fűzte Nehruhoz, az ország miniszterelnökéhez, ami azonban nem akadályozta meg, hogy bizonyos kérdésekben élesen szembenálljanak egymással.

MOZGALMAK KÖZÖS ÚTON

„Új korszak” kezdődött tíz évvel ezelőtt.
Összefoglaló a megtett útról.

Ma már nem tűnik különösnek, hogy az egyházi mozgalmak és új közösségek imádkoznak egymásért, szükség esetén egymás rendelkezésére bocsátják központjaikat, technikai berendezéseiket, tájékoztatják egymást, sőt, együttműködnek civil és politikai kezdeményezésekben is igen hatékonyan, különösen pasztorális és szociális téren.

Az utóbbi tíz év újdonsága ez.

Már a II. Vatikáni Zsinat is hangsúlyt adott annak, hogy nagyobb közösségre, kommunióra lenne szükség az egyházon belül. A nagy karizmatikus egyéniségek ezt az idők jelének érezték, megértették jelentőségét, és készen álltak rá, hogy megvalósítsák. Chiara Lubich már az ötvenes években baráti kapcsolatokat épített más alapítókkal, s ez vezetett később mélyebb barátságra a kilencvenes években Andrea Riccardival, a Sant'Egidio

Közösség alapítójával és Salvatore Martineztel, a Karizmatikus Megújulás koordinátorával.

II. János Pál pápa ekkor hívta össze a mozgalmakat és új közösségeket, és nyíltan is támogatásáról biztosította őket.

A pápa, félretéve az egyházban feltűnt új jelenségekkel kapcsolatos félelmeket és fenntartásokat, így nyilatkozott: „A mozgalmak képviselik a legjelentősebb gyümölcseit annak a tavasznak az egyházban, melyet a II. Vatikáni Zsinat jelzett... mint a Szentlélek gondviselészerű válaszát a harmadik évezred kihívására.” A zsinat utáni egyházzól beszélt, ahol „egyformán lényegi szerepet kap” az egyház intézményes és karizmatikus arculata – mely utóbbinak a mozgalmak jelentős kifejeződései. Szavai ujjongó örömet váltottak ki a sokszázézes hallgatóságból. Az alapítók közül akkor Giussani atya, Kiko Argüello, Jean Vanier és Chiara Lubich beszélt, aki megígérte a pápának, hogy az egység karizmájához híven a mozgalmak közti teljes közösség megvalósításán fog fáradozni. A pápa nemcsak bátorította az összegyűlt csoportokat, hanem egy kérést intézett hozzájuk: „Ma új korszak kezdődik: az egyházi érettség korszaka. Az egyház a mély közösség és az odaadó élet érett gyümölcseit várja tőletek.”

Ezek után világszerte több száz országban találkoztak a mozgalmak egymással és püspökeikkel helyi szinten is.

Tiszteletteljes együttműködés indult a mozgalmak között, miután az alapítók és felelősök Chiara javaslatára megkötötték a kölcsönös szeretet szövetségét, többek között a Karizmatikus megújulás, a Fokoláre Mozgalom, a Sant'Egidio közösség, a Schönstatt, a Cursillo, a Krisztus Légió, az Equipe Notre-Dame és a Comunione e Liberazione vezetőivel.

XVI. Benedek pápa már bíborosként figyelemmel kísérte az új karizmák életét. Megvizsgálta, hogyan illeszkednek be teológiai szempontból az egyházba. 2006-ban ő is összehívta a mozgalmakat és új közösségeket. Plakátokkal és hosszú feliratokkal érkeztek a Szent Péter térre, és ismét megtelt a via Conciliazione is.

„Az egyház hálás nektek a misziós elkötelezettségért és felkészültségétekért. Legyetek élők, szabadok és egyek. Legyetek még inkább a pápa munkatársai apos-

Fent: Találkozás 2006. május 3-án XVI. Benedek pápával.

Lent: 1998 pünkösd vigíliája. Az alapítók az első sorban.

Jobbra középen: Chiara Lubich és Giussani atya, a Comunione e Liberazione mozgalom alapítója.

Jobbra lent: Együtt Európáért rendezvény 2007. május 18-án Szegeden.

EURÓPÁÉRT

Nem sokkal az 1998-as pünkösdi találkozó után Chiara Lubich meghívást kapott Németországba, ahol több evangélikus mozgalom vezetőjével is kapcsolatba került. 2001-ben katolikus és protestáns mozgalmak több ezer követője gyűlt össze Münchenben. Ezt további találkozások követték, míg végül megérlelődött a gondolat, hogy együtt kell tenniük valamit Európáért, ugyanis a mozgalmak Európa-szerte a testvériség hálóját alkotják, mely egyesíti a népeket.

Az első „Együtt Európáért” találkozót 2004-ben rendezték meg Stuttgartban 150 keresztény egyházi mozgalom és közösség részvételével egész Európából, hogy jobban megismerjék egymást, tanúságot tegyenek a testvériségről, és munkához lássanak. Ennek eredményét a 2007-es „Együtt Európáért” kongresszuson láthattuk, amelyen 250 mozgalom vett részt. Az ökumenikus együttműködés szellemében sok kezdeményezés született Európa-szerte: a fiatalokért, a kitanúsítottakért, a családokért vagy éppen a környezetvédelem területén.

tolí küldetésében!” – hangzott a felhívás.

II. János Pál pápa egyházi érettséget kért a mozgalmaktól. Rylko bíboros, a Világiak Pápai Tanácsának elnöke az érettség három jelét említette: egyre szilárdabb közösséget a pápával, a püspökökkel és egymással; missziós lendületet, mert ezzel járulnak hozzá az egyház evangélizációs tevékenységéhez; és hűséget a saját karizmájukhoz, lelki fiatalságuk forrásához, amire oly nagy szükség van a felelősök generációváltásának időszakában.

Az elmúlt tíz év nagy átalakulást hozott. Terrorizmus és egyre hangsúlyosabb globalizáció, bevándorlás, újfajta szegénység, a társadalom darabokra hullása és az erkölcsi relativizmus vet föl újabb és újabb kérdéseket az egyházban, mely elsősorban olyan közösség akar lenni, ahol a Feltámadott él. „A mai kor embere – magyarázta II. János Pál – nemcsak azt kívánja a hívőktől, hogy beszéljenek Krisztusról, hanem bizonyos értelemben azt is, hogy mutassák meg őt.”

„Ilyen értelemben a mozgalmak jelenléte nagyon fontos a társadalomban – mondta Rylko bíboros –,

de a plébániákon és az egyházmezőkben is, ahol sokszor találkozunk megfáradt és zárt keresztény közösségekkel.”

„Nagy szeretettel forduljatok a mozgalmak felé!” – kérte nemrég a püspököket XVI. Benedek pápa.

Erről tanácskozott májusban ötven országból száz püspök a mozgalmak vezetőivel és teológusokkal. Mély párbeszéd, tapasztalatcsere, az örömök és a várokozások megosztása jellemezte összejövetelüket, amelyet a pápával való találkozás koronázott meg.

A mozgalmak, ha egymással közösségben állnak, valóban hatékony és evangéliumi választ tudnak adni korunk összetett kérdéseire. A Szentlélek nem késlekedik: megadja a világosságot. Megtaláltuk az utat, mely nem egyszerűen eszköz vagy módszer, hanem annak a kultúrának és lelkeségnek a kifejeződése, amit az egyház él, ha – a *Nuovo millennio ineunte* enciklika szavai szerint – „egyre inkább a közösség otthona és iskolája lesz az egész emberiség javára”.

Összeállította:
Reskovits Ágnes

Csarnagy Endre

EGY MUSICAL IGAZ TÖRTÉNETE

Április első hetében Miskolcon ért csúcsára a Gen Rosso együttes három napos turnéja. „Megtörtént nálunk a Streetlight elnevezésű csoda. Igen, csoda volt..”

Göbel Ágoston

Apiciny kápolnában gyerekek, tanárok és önkéntesek foglalnak helyet.

Ülnek és várnak. A mise hamarosan elkezdődik. Különleges lesz ez a szertartás. Kezdetre annak a hétnek, melyet a miskolci Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium diákjai és tanárai a *Fokoláre Mozgalom* nemzetközi együttesével, a *Gen Rosso*val töltenek. Érthető az izgatottság. A diákok azóta várnak erre a percre, amióta iskolájuk tavaly bekapcsolódott az Európai Unió *Daphne* programja által támogatott prevenció projektbe, melynek címe „Erő erőszak nélkül”. Egy musicalt fognak előadni, melyre három napig próbálnak majd. A *Streetlight* (Utcafény) egy afro-amerikai fiatal, *Charles Moats* igaz történetét dolgozza fel, aki a hatvanas években élt Chicago városában. Charles általános gyűlölet céltáblája lett, mivel nem volt hajlandó részt venni bandája vandál, fegyveres akcióiban. Ki akart lépni ebből a világból, vonzóbb volt számára az az élet, melyet olyan fiatalok társaságában tapasztalt meg, akik a szeretet kultúrájának terjesztői. Lázadását az erőszak törvényei ellen nem nézhette tétlenül a bandavezér... Charles értékes öröksége nem múlt el nyomtalanul, egy új közösség, egy új életforma alapköve lett a chicagói fiatalok között.

STREETLIGHT

előadja a **GENROSSO** musical

Szépen hangzik mindez. De hogyan lehet élő több ezer kilométerrel arrébb, nálunk, a más kultúrájú Magyarországon? A diákok ismerik a történetet, ám egyelőre nem több egy sztorinál, amely mellesleg valóban megtörtént. Kétségek, érdeklődés, szkepticizmus, kíváncsiság és nyitottság. Így indulunk.

Az „Erő erőszak nélkül” nevet viselő uniós projekt-ről az Új Város 2007. januári számában írtunk.

Április elseje van, így az önkéntesek kis csapata indulás előtt gondosan ellenőrzi a cipőfűzőket. Sose lehet tudni... A kezdeti mértéktartás valahol bennünk is ott van. És a kérdések: Nyitottak lesznek a gyerekek? Befogadják-e a Gen Rossót? Hogy birkóznak meg a nyelvi akadályokkal?

A reggeli indítás meglepően jól sikerül. A diáksereg érdeklődést mutat, és láthatóan alig várja, hogy munkához lásson. A Gen Rosso tagjai bemutatkoznak: néhány percet beszélnek csupán, az viszont tele van fényvel. Kiválasztanak egy mottót, egy életigét, melynek élésére mindenkit meghívunk. És máris műhelyekre oszlunk: táncosok, díszletesek, médiások, statiszták, énekesek, hang- és fénytechnika – a választék több mint bőséges. Nekünk, önkénteseknek a kommunikációra kell figyelni. Fordítani a gyerekeknek, fordítani a Gen Rossónak, ugyanakkor elősegíteni, hogy személyes párbeszéd

Bernát Mihály

bontakozhasson ki közöttük. A délelőtti foglalkozások minden várakozást messze felülmúlnak. Délután örömtől ragyogó arcokkal találkozunk. „Nagyon közvet-

lenek, vidámak és barátságosak voltak, s ez sugárzott felénk. Valami újat mutattak a próbák alatt: a mindennapi és feltétel nélküli szeretetet. Nem az számított, hogy jól éneklünk vagy táncolunk; az igazán lényeges az volt, hogy együtt csináljuk” – fogalmazta meg az egyik diák. Több helyen félő volt, hogy nem marad munka másnapra, olyan jól haladtak az előkészületekkel.

Második nap az Egyetemi Körcsarnokban elkezdődik a színpadépítés. Eközben a gyerekek tovább dolgoznak a musicalen. Munka közben egyre több idő jut beszélgetni. Szóba kerül Charles története. Ki volt ő? Mit üzenhet különleges tapasztalata? „Rájöttem, milyen sokat kell még változnom... Az élmények hatására elhatároztam,

hogy mellőzöm az erőszakot, mert az ember attól gyenge” – írja később egy résztvevő.

A harmadik nap az előadás napja. Jókedvű trécselés, nevetgélés hangjai töltik meg a Körcsarnokot. Az utolsó simítások. A Gen Rosso tagjai a főpróba során nyugodtan, feszültségmentes légkörben irányítanak több száz kamaszt. Még viccelődnek is. Valami csodálatos dolog van kibontakozóban, amelyről talán egyik szereplő sem tudja még elmondani, mi is konkrétan. Az óra hatot üt, s immár ezernél is több ember ül a lelátókon és a küzdőtéren. Végre elkezdődik... Diák, tanár, önkéntes, szülő, és vendég egy emberként izgul az együttesel. Nincs többé statiszta, táncos vagy hangtechnikus. Mindenki a musical építője, része. Az életet adó szeretet története magával ragad fiatalot és felnőttet. Az előadás sikere leírhatatlan. A közönség állva ünnepel. „A teltházás körcsarnok néhány órán át erőteljesen sugárzott” – írja másnap a megyei napilap. A második előadáson szinte túlcsoportul az öröm, melybe ezúttal más iskolák diákjait is sikerül bevonni. A meghívottak egyike így nyilatkozott élményeiről: „Mi történt pénteken? Már ott is, és azóta is boldog vagyok, de valahogy másként, mint eddig, és nem múlik el, bennem van!”

A szeretet új dimenzióját ismerhettük meg Miskolcon. Csoda történt az „acélvárosban”, ahogy előtte Vácott és Kecskeméten is. Lehetetlen visszaadni, ami itt történt, mert nem szavakról van szó. Tettekről, életekről, konkrét szeretetről. A Gen Rosso-turné utolsó előadásának végén húsz perces ováció fogadta a főszereplőket. Akik addigra már nem is voltak főszereplők. Maguk közé fogadtak, magunk közé fogadtuk őket. ■

A Streetlight életre szóló élményt jelentett minden résztvevőnek, és örök igazságokat ültetett el a gyerekek szívében. És a folytatás? Már elkezdődött:

„A Gen Rosso eljött ide a suliba, és műhelymunkákban vettünk részt. Azóta hosszú idő telt el, és még mindenki beszél róla, gondolt rá és feleleveníti azokat az eseményeket. Mi is történt valójában? Jött néhány idegen és percek alatt barátainkká váltak. Hogyan csinálták? Mi a titkuk? Egyszerűen az a kisugárzás, az a hitelesség, ami szinte mindig ott van az arcukon, mindenkit meggyőzött. Biztos, hogy örökre megőrizzük emlékezetünkben ezeket az embereket, akik nem úgy ítélték, ahogy a szem lát, hanem szeretettel, és ezt a szeretetet mindenkivel éreztették.” (egy diák)

„A projektben tolmácsként vettem részt. Az együttes tagjainak életfelfogásában van valami érdekes, vonzó. Hirtelen minden ember szeretné követni őket. Köztük én is. Feltűnt, hogy mindenkit úgy kezeltek az első naptól kezdve, mintha már régen ismernék egymást, mintha rengeteg élmény kapcsolná össze őket. Többen rájöttek, mi az üzenete a Streetlightnak, elkezdtek gondolkodni, talán még cselekedni is...” (egy önkéntes)

„Az elején kicsit szkeptikusan álltam a dologhoz, mosolyogtam rajta. Azonban, amikor első nap a misén találkozhattam velük, rögtön megérintett valami új varázs. Az első meghatározó élmény a közös Miatyánk volt. Mindenki a saját nyelvén mondta. Akkor éreztem: mindegy, honnan jövünk, milyen nyelvet beszélünk, mert egyek vagyunk.” (egy diák)

„A Gen Rosso titka szerintem az, hogy nem beszélnek róla, hanem élnek Isten szeretetét. Látszik, hogy boldogok, és teljes életet élnek. Jó megbizonyosodni róla, példát látni arra, hogy így is lehet.” (egy közreműködő)

PEKING ELŐTT

Interjú Teveli Petrával, aki Kínába készül az olimpiai játékokra.

Pekingben indulsz a maratoni távon. Hogy jutottál el ideig?

A korábbi eredményeim előrevetítették, hogy talán elérhető cél az olimpiai szint teljesítése. 2007 áprilisában megközelítettem a kvalifikációs szintidőt, s őszre már célul tűztük ki a 2 óra 37 perc teljesítését. Az edzések nehezen indultak, nagyon elcsigázott voltam a nyári szezon néhány kimerítő megmérettetése után. Bizonytalanság és motivációhiány is gyötört. Hátráltatott, hogy edzőnk szakmailag nagyon magas színvonalat képvisel, és bár sokat köszönhetek neki, emberileg elég sokat viaskodtunk egymással. Ebben az időszakban sem éreztem, hogy teljesen mellém állna. Más fogódzóm nem maradt, mint végigküzdeni az edzéseket. Az elmúlt évek egyedülléte után, éppen a felkészülés időszakában új edzőtársam lett, akivel szinte minden munkát együtt tudtunk végezni. Régi futótársam is szól, hogy szívesen *nyulazik* (mellettem futva tempót diktál) a versenyen.

A maraton igazán egyéni sport. Mit jelentenek a baráti kapcsolatok?

Két éve házasodtunk össze Andrásal, akitől nem kis támogatást kaptam eddig is. Komoly áldozatot hozott, hogy sikeres legyek a felkészülesem. Szüleim, testvérem biztatása, barátaim, közösségünk lelki támogatása mind-mind erőt adott.

Házasságunk tagjai a Fokoláre Mozgalomban nagy lelkesedéssel követték az eseményeket, folyamatosan érdeklődtek a szezon alakulásáról. Egyik házaspár éppen Milánóban töltött néhány hónapot, és konkrétan is sokat segített megszervezni kísérőim utazását.

A Milánó Maratonon kvalifikáltad magad az olimpiai játékokra, de mint mondtad, ez a verseny nemcsak a sport szempontjából volt nagy tapasztalat.

Igen, elég sok szenvedéssel járt a felkészülés. A verseny közeledtével egyre inkább úgy éreztem, hogy Istennek nemcsak az életemben van egyre nagyobb szerepe, hanem a sportpályafutásomban is. Ez az időszak alakuló hitem próbatétele volt.

A Milánó Maraton, ahol a kitűzött célt teljesíteni akartam, ennek a

Teveli Petra fotóalbumából (2)

hitnek és bizalomnak a kiteljesedése lett. A 42 kilométeres távot méterről méterre tudatosan próbáltam megélni, ahogy máskor is a jelen pillanat teljes megélésére törekszem. Engem is meglepett, hogy töretlenül, a vártnál gyorsabb ritmusban futottam, és új egyéni csúcstot értem el. 2 óra 35 perc 21 másodperccel harmadik lettem, és teljesítettem az olimpiai részvételre jogosító szintet.

Ezzel magyarázatot kaptam arra is, hogy lehet, és kell is hinni a sok munkában, a kitarásban. Így sem mindig terveink, elvárásaink szerint alakulnak a dolgok, de megvan az értelme annak is. A verseny után teljes bizonyossággal éreztem Isten közelségét és szeretetét, és egyben hálát mindazok iránt, akik ehhez a sikerhez hozzásegítettek.

Sokszor felmerült bennem a kérdés, hogy miként lehet ezt a sportot közösségben megélni, hiszen itt az egyéni eredmény számít. És ezzel a tapasztalattal kaptam meg a választ. ■

Sudár Balázs

EGY HÍR HÁTTERE

A társadalomért felelősséget vállaló cégeket összefogó és támogató Schwab Alapítvány 2007-ben a Napra Forgó Rehabilitációs Kht.-nak ítélte az Év Társadalomtudatos Vállalkozása címet. Beszélgetés Héjj Tiborral és Orbán Péterrel.

Tóth Judit

Ha elfogadjuk – amit sajátos tanítanak is, nemcsak sugallnak –, hogy az ember olyan automata, melyet alapvetően az önzés, a rövid-távú haszon és anyagiak vezérlelnek, akkor meglehetősen értelmetlennek tűnik egy olyan vállalkozás, ahol a tulajdonos semmilyen anyagi előnyre nem számíthat, viszont sok pénzt és pénzzé váltható időt befektet. Vagy talán mégsem így igaz?

Héjj Tibor: Nap mint nap jelennek meg „leg” hírek, cégekről, vezetőikről, tulajdonosaikról, akik a legnagyobb árbevétel, a legnagyobb profitot, a legnagyobb növekedést realizálták. Elvileg ebbe a sorba illeszthető, ugyanakkor sok szempontból „kakukktójas”

a Magyarországon második éve elnyerhető *leginkább társadalomtudatos* vállalkozás díja. Az előbbieket eredményének közvetlen és anyagi haszonélvezői az adott cég vezetői és tulajdonosai, az utóbbinál az alkalmazottak és a társadalom egésze szempontjából történő, és nem kizárólag anyagiakban mért értékteremtés a mérvadó. Nem a méretek számítanak, hanem a hasznosság a társadalom szempontjából, az innováció, a követhető minta.

A Napra Forgó Kht. küldetése, hogy a megváltozott munkaképességűeknek biztosítson munkát, megélhetést. Egyrészt a saját alkalmazásában álló, mintegy 40 állandó és a lehetőségek függvényében további 30-40 alkalmi munkahely révén, másrészt a különböző okokból munkanélkülivé vált (sérült, fogyatékos, stb.) személyek munkaerő-piaci elhelyezésével, a megfelelő szakmai felkészítése után. Ez az Érd-környéki régióban folyik és évenként további 50-60 főnek jelent visszahelyezhetőséget a társadalomba. Fontos sajátossága a cég módszerének, hogy a megváltozott munkaképességű saját alkalmazottak az úgynevezett egészségesekekkel

együtt dolgoznak különböző piaci cégeknél, tehát elkülönültség helyett a minél teljesebb beillesztés, az integráció a cél.

Ennek az egyébként jogilag is közhasznú társaságnak te vagy az alapítója és a főtulajdonosa.

Héjj Tibor: Mint menedzser, vállalkozó és üzletember, tanácsadó tevékenységet folytatok a gazdaság területén. Az elmúlt nyolc évben, mióta ez a non-profit cégem is létezik, sokszor és sokan – hol őszinte nyitottsággal, hol furcsálló fejcsóválással – kérdezték, miért is jó nekem sok időt, pénzt és energiát fektetnem egy garantáltan semmilyen anyagi megtérüléssel nem kecsegtető vállalkozásba? A Fokoláre Mozgalomban tanult keresztény kultúrámból következik, hogy fogadjam el a világot – jelen esetben a gazdaság – játékszabályait, azaz a szabad piac adta kereteket, de Istentől kapott talentumaim révén ne csak magamra, és azon belül az anyagiakra gondoljak, hanem másokra is, leginkább a rászorulóakra. Érzem a készletet, hogy Mennyei Atyánk szemével néztek rájuk, akiken így tudok igazán segíteni. Az értékteremtés számomra azért is fontos kifejezés, mert jelzi, hogy nem valami tőlem távol álló, idegen „parancs” szolgai végrehajtásáról van szó, hanem alkotásról, teremtés-

keretében munkaerő-piaci tanácsadásokat és tréningeket is nyújt a hozzá forduló hátrányos helyzetű álláskeresőknek. Ezt a szolgáltatást kiegészítettük a munkatapasztalatszerzés lehetőségével, mert aki régóta nem dolgozott, annak létfontosságú, hogy újra szocializálódjék a munka-

Balra: Héjj Tibor és Orbán Péter, a Napra Forgó Kht. kulcsemberei.

Előző oldalon: A cég egyik fő gazdasági tevékenysége a csomagolás.

ről, hiszen szabad akaratom révén állíthatok elő olyan értékeket, melyek nem valósulnának meg az én ígérem nélkül. Ugyanakkor szembesülök a korlátaimmal is, hiszen a sikeres megvalósításhoz vajmi kevés lenne az egyedül kimondott igen; másokkal együtt tudunk csak valóban Isten alkotó társává válni.

A legtöbb tényleges feladat az ügyvezetőre hárul. Így Orbán Péter, aki az alapítás óta vezeti a nem mindig könnyű korszakokat megélt vállalkozást, a cég igazi kulcsembere, aki szívét-lelkét beleadta szerteágazó munkájába.

Orbán Péter: A Napra Forgó alapításával Tibor célkitűzése az volt, hogy hozzunk létre és működtessünk fenntartható módon egy vérbeli non-profit céget a számos hősiesen küzdő hazai kezdeményezés mellett. Ehhez én azt tettem hozzá, hogy a non-profit cél és tevékenység legyen integrált foglalkoztatás, mert Magyarországon 2000 körül csak elkülönített szervezeti foglalkoztatás

működött a megváltozott munkaképességűek érdekében.

Csupa olyan tevékenységgel próbálkoztunk, melyek bevisszik a mi embereinket a többiek közé. Kereskedtünk irodaszerrel, mert azt ki kell szállítani a cégekhez, és ennek kapcsán a szállítást végző „leszállékolt” emberekkel találkozhatnak a megrendelő cégek alkalmazottai. Aztán megtanultuk a professzionális épülettakarítást, hogy a takarítást végző hallássérült kollégáinkkal rendszeresen találkozassanak az irodaházak dolgozói. De minden olyan lehetőséget megragadtunk, melynek kapcsán valamely cégnél, intézménynél egy-egy feladatot elláthattunk. Így kerültünk a Fővárosi Állatkertbe, ahol az Elefánttornyot működtetjük, vagy a Budapesti Gazdasági Főiskolára, ahol a hallgatók által használt számítógéptermekek felügyeljük. Ezek mostanra sikertörténetek, mind a megrendelőink, mind a munkatársaink büszkéi az együttműködésre.

Ma a Napra Forgó Kht. a munkaerő-közvetítés főtevékenység

A Schwab Alapítványt 1998-ban az a Klaus Schwab hozta létre Svájcban, aki a davosi Világ gazdasági Fórumot is életre keltette 1971-ben a gazdaság fejlesztése érdekében. A kuratórium tagjai olyan neves személyiségek, mint a tavalyi béke Nobel-díjas Muhammad Yunus, aki a „szegények bankjának” nevezett mikro-hitelezést elindította a világ egyik legszegényebb országában, Bangladesben. Ez a gyakorlat mára világszerte elterjedt a szegénység leküzdésére és a munkahelyteremtés elősegítésére. A tagok közt van Lord Puttman az UNICEF angliai elnöke, Oscar díjas producer, aztán Zanele Mbeki a Dél-Afrikai Köztársaság elnökének felesége, és Paulo Coelho hírneves író.

Az elmúlt évek során közel 130 hasonló vállalkozást ismertek el. Minden évben január végén tartják az ilyen jellegű társadalmi vállalkozások nemzetközi konferenciáját Svájcban, közvetlenül a Davost megelőző napokban. Mostantól a Napra Forgó Kht. Részvételével is.

végzés körülményeihez, magatartásformáihoz.

Persze, nemcsak sikereink vannak, és amit elérünk, azért meg is szenvedünk, de ez az útja annak, hogy megvalósítsuk, amit cégünk nevének megválasztásával is próbáltunk kifejezni: az árnyékból a Fényre jutni, önmagunk bezártságából kijutni az emberi közösségbe, „segített-tudatú” emberből, segítő tudatú emberré válni. ■

GÉNTÉCHNOLÓGIA

Interjú sorozat Dr. Veres András püspökkel bioetikai kérdésekről.

Sudár Imre

A nyolcvanas években született egy új tudományág, a bioetika, mert néhány tudós komolyan aggódni kezdett a tudomány és a technológia óriási mérvű előretörése miatt. Az új felfedezésekben nemcsak a fejlődés lehetőségét látták, hanem új veszélyeket is a környezetre, az emberi életre, az ember jövőjére nézve. Több szakember dolgozik ezen a területen, az orvosoktól a biológusokig, a jogászoktól a filozófusokon át a teológusokig. Tanulmányozzák, hogyan befolyásolják az emberi életet a tudomány, az orvostudomány újdonságai. Vizs-

gálják, hogy tiszteletben tartják-e az emberi jogokat, megfelelnek-e az erkölcsi alapelveknek és értékeknek, nagyon leegyszerűsítve, hogy megengedhető-e egy kísérlet vagy sem.

Május végén Rómában, a Regina Apostolorum Pápai Egyetem új, nemzetközi folyóiratot indított, mely a bioetikával foglalkozik. A Katolikus Egyház alapvetőnek tartja, hogy hatékony stratégiával dolgozzon az emberi élet védelméért.

Püspök Úr etikával, erkölcssteológiával foglalkozik. Miért fontos nekünk,

hogyan tájékozottak legyünk ezekben a kérdésekben?

Az erkölcssteológia azért nagyon fontos, mert amit a kinyilatkoztatásból az ember értelmével fölfoghat, megismerhet, azt el kell tudni magyarázni Krisztus követői számára. Nemcsak dogmatikai igazságokról, hanem a mindennapi életünket alakító törvényekről van szó. Ezért érdemes tájékozódni, mielőtt az ember bármilyen véleményt alkot hitről, Egyházzal.

Gyakran találkozni előítéletekkel az erkölcsi törvényekkel szemben. Sok kérdésben látom, hogy az emberek elutasítóak, az Egyházat őskonzervatív tényezőnek tartják. De ha elmagyarázzuk, hogy egy-egy erkölcsi törvény mögött mi áll, és miért úgy tanítja az Egyház, miért úgy tanította Krisztus, mindjárt elbizonytalanodnak, és belátják, hogy ez nem csak egy előírásból álló lista, hanem oka, miértje is van.

Foglalt-e állást az Egyház a géntechnológia alkalmazásával kapcsolatban?

Az Egyháznak határozott állásfoglalása van ezzel kapcsolatban. Azt gondolom, hogy ez a terület pillanatnyilag egyfajta politikai tehertélt is hordoz magán. Hiszen itt egyértelmű az a gazda-

sági törekvés, amely igyekszik a globalizációt kiszolgálni, az összes ilyen jellegű kísérletezést kézben tartani, ennek negatív következményeit pedig elhallgatni, megfelelő módon elrejtteni a közvélemény elől. De azt gondolom, sokáig ez nem tartható. A tudományos becsületesség, őszinteség mindenképpen megköveteli, hogy kiálljanak a nyilvánosság elé, és elmondják mindazt, amit az Egyház aggodalomként fogalmaz meg, amely nem pusztán sejtés, hanem bizonyos tudományos ismeretek birtokában már megalapozott félelem.

A géntechnológia mezőgazdasági alkalmazása nélkül hosszabb távon éheznenek az emberek? Bizonyos publikációk szerint ezzel olyan mennyiségű termést lehet produkálni, hogy az emberiség kénytelen lesz igényeltartani önmagát.

Ezek feltételezések, amelyek, azt gondolom, még nem hordozzák magukban a realitást. A Föld a jelenleginél sokkal több termést meghozatalára lenne alkalmas, ha az emberiség felhasználná azokat az eszközöket, amelyek segítségével ez tovább növelhető lenne. Öntözéssel például – és erre sok példa van – aszályos, kies vidékeken is lehet növénytermesztést folytatni. Mégsem ez történik, mert esetleg más érdekek mást diktálnak. A hagyományos technológiákat kellene továbbfejleszteni ahhoz, hogy az emberiség eltarthassa magát. Ha az emberiség életét éhség fenyegeti, ez inkább csak abból fakad, hogy ahol túltermelés van, ott inkább megsemmisítik a termést, mintsem olcsóbban eladják, vagy egyenesen ingyen odaadják az éhező országoknak. Másrészt az is egyértelmű, hogy a tudomány

követeli a maga területét. Például a klónozás sokak számára – bocsánat a kifejezésért – jó üzlet, aminek van gazdasági előnye, de nem utolsó sorban tudományos előny is, mert a tudomány is meg akarja mutatni, hogy mit tud. Az eutanáziát illetően is nagy veszélyt jelent, hogy az orvostudomány újabb és újabb tapasztalatokat akar szerezni, be akarja bizonyítani, mire képes. Vagy az úgynevezett, most már szakfoglalomává vált túlkezelés a gyógyításban, mind annak a következménye, hogy szeretnék kipróbálni az embereken, mit lehet még akkor is tenni, amikor a normális emberi élet továbbvitelére már semmi esély nincs.

Miként vélekedik az Egyház egy most megjelent hírről, amely szerint sikerült egy baktérium teljes génanyagát mesterségesen összeállítani egy DNS-ben, és azt egy sejtbe ültetni? Ez gyakorlatilag annyit jelentene, hogy képesek vagyunk egy DNS-t saját akaratom szerint összeállítani, és ha ez működik, azt kényünk-re-kedvünk-re szaporítani, teljesen általunk kiválasztott tulajdonságokkal.

Egyértelmű, hogy messze nem állunk még ott, hogy DNS-t tudjunk produkálni. Azt, hogy a DNS-t egyre mélyebben megismerjük, és eljön az idő, amikor gyógyítani is lehet a DNS-ben beállt rendellenességeket, ez elképzelhető. Ha ennek mindig az emberi élet védelme és gyógyítása a célja, megvan a létjogosultsága, sőt egyenesen szükséges is. Hiszen erre is vonatkozik a Teremtés könyvében elhangzott kijelentés, hogy hajtsd uralmad alá a Földet. Tehát ezzel nem lenne semmi gond. Ilyen hírek azért röppennek fel, hogy megcsiklandozzák az emberek fülét és fölkeltik az

Sudár Imre

Dr. Veres András Pócspeletriben született 1959. november 30-án. Tanulmányait Egerben, majd Budapesten, a Hittudományi Akadémián végezte. Rómában szerzett licenciátust erkölcssteológiából, és itt kezdett el foglalkozni bioetikával.

1990-től Egerben a Hittudományi Főiskolán és a Tanárképző Főiskolán, majd Budapesten docensként a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen tanított 1996-ig. Két évig a Pápai Magyar Intézet rektora volt Rómában. 1998-tól a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára, majd 2006 augusztusától szombathelyi megyés püspök.

A továbbiakban a következő témaköröket érintjük interjúorozatunkban: klónozás és összejtékísérletek, mesterséges megtermékenyítés és születésszabályozás, abortusz és fogamzásgátlás, eutanázia, környezetvédelem vagy teremtésmegővás, természetgyógyászat.

A szerk.

érdeklődésüket. Ám alázatosabbnak kell lenni, mert messze nem tartunk még ott, hogy a DNS hibáit akár csak gyógyítani is tudnánk. Ezek álhírek, amelyekben nyilván vannak bizonyos részizgazságok, mert ilyen jellegű kutatások folynak, de még nem értük el a célt. Személyes véleményem – és ezt nem is a tudomány fogja eldönteni, hanem azt gondolom, másképpen igazolódik majd –, hogy az ember nem fog oda eljutni, hogy az életet produkálni tudja. Valamiből valamit elő tud állítani, de semmiből az életet, a létet nem fogja tudni előállítani. Ez Isten dolga. ■

Családi élet

SZÜKSÉG VAN A HÁZASSÁGRA?

A Katolikus Egyház szerint családok nélkül alapjaiban rendül meg a társadalom. Mivel magyarázható mégis, hogy éppen azokban az országokban a legharmonikusabb a polgári együttélés, ahol leginkább mellőzik a család intézményét, például Skandináviában? Talán mégiscsak más tényezők bomlasztják a társadalmat?

Sokan úgy gondolkoznak, minél északabbra tartunk, annál gyengébb a Katolikus Egyház szerepe a társadalomban, annál nagyobb az emberek szabadsága.

A skandináv országok kulturális beállítottsága az üzleti életre irányul, ahol az egyének, az egyes emberek a többiekkel versengve

keresik a maguk hasznát, igyekeznek a kapcsolataikban önállósulni és szabadulni a kötöttségektől. A születések száma a statisztika tanúsága szerint összefügg a felbomlott és újonnan létesült kapcsolatok számával. 2007-es adatok szerint Svédországban a gyermekek 55,4 százaléka születik házasságon kívüli kapcsolatból. Sokféle kedvezmény könnyíti ugyan a nők munkába lépését, ám arra nem gondolnak, hogyan fogják felnevelni gyermekeiket.

„A társadalom igyekszik alkalmazkodni az új típusú családhoz” – mondja Leo van den Broek és felesége Toos, akik a Nijmegeni Egyetemen tanítanak Hollandiában. Véleményük szerint „a végletekig kiéleződő individualizmus ellehetetleníti a kapcsolatokat, s végül elmagányosítja az embert. A darabokra eső társadalomban fel-

üti a fejét a bizonytalanság, és egzisztenciális úr keletkezik.”

Az Európai Unió családtémával foglalkozó bécsi konferenciáján – meghallgatva a helyzetelemzéseket, többek között a Közép- és Észak-Európában megnövekedett fiatalkori öngyilkosságról szóló beszámolót – eljutottak arra a végkövetkeztetésre, hogy a családnak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy betölthesse természetéből adódó rendeltetését az életadás és nevelés terén.

Miért éppen a házasságok miatt aggódjon a társadalom, amikor amúgy is számtalan gondja-baja van? – kérdezheti valaki.

A kölcsönös bizalom teremti meg az együttélés alapját – állítják a szakemberek. Ha mindenki megvonná a bizalmát egy banktól, azonnal csődbe jutna. Ez így van az iskola, a plébánia, a város vagy a nemzet esetében is. A házastársak bizonyos értelemben mindig újjáteremtik a társadalmat.

Éppen ezért módot kell adni rá, hogy növekedhessen a családban az összetartó erő és a tudatosság. A házaspárokra jobban oda kellene figyelnie a társadalomnak, hiszen azok előtte kötik meg házastársi szövetségüket, és a társadalom számára biztosítják a „humán erőforrást”, a jövő zálogát.

Az egészséges család valódi állampolgárokat nevel. A gyereket a szülők közti harmónia és hűség megtapasztalása segíti, hogy elszakítsa az emberség erényeit: a tiszteletet, a becsületességet, az igazságosságot, a közjó előmozdítását, a kitartást, az altruizmust és a gyengébbekkel való törődést.

A 2005-ös családfesztivál szerte a világon, így Norvégiában is rávilágított a szeretet határtalan erejére, mely biztosítja az élhető jövőt, és tanúságot tesz az igazi szabadságról és a valódi fejlődésről.

*Letizia Grita Magri
Fordította: Vizsolyi László*

NYEREGBEN

A fiam nyolc éves, nagyon zárkózott és nincs önbizalma. Segíthet, ha tartunk valamilyen állatot, vagy lovas-terápiára visszük?

A. R.

Korunk egyik fő jellemzője, hogy egyre inkább virtuális világban élünk, vagyis művi élethelyzetekkel vagyunk körülvéve (tévé, internet), ahelyett, hogy egyes szám első személyben élnénk át, amit csak lehet. A természetben eltöltött idő, és amit az állatokkal való kapcsolatra szánunk annyira lecsökkent az utóbbi évtizedekben, hogy nagyon sok iskoláskorú gyermek nem látott még élő tehenet vagy kiscsibét.

Pedig a kapcsolat az állatokkal nevelő hatású is, gyakran se-

gít megoldani az önazonosság fejlődésével járó problémákat. A barátkozás egy állattal része lesz a gyermek világának, segíti belső félelmeit legyőzni, szorongásait feldolgozni a számára problémás helyzetekben.

A lónak különleges képességei vannak, maga a lovas-terápia is erre épül: segít megoldani a gyermek önbecsülésével kapcsolatos néhány olyan problémát, melynek következménye gyakran a kortársaival és a felnőttekkel szembeni félelem.

A nyeregből a világ kisebbnek és kevésbé fenyegetőnek látszik, ott ő uralja a terepet, hiszen el tud irányítani egy több száz kilós állatot. Ez fogja segíteni a nagyobb önbizalomra, hogy irányító tudjon

maradni olyan élethelyzetekben is, amik szorongást okoznak neki.

A lovas-terápia tehát valóban értékes segítség lehet a gyermeknek: megkönnyíti a saját képességeibe vetett bizalom és biztonságérzet megszerzését. Mindez akkor lesz a leghatékonyabb, ha szülei folyamatosan figyelemmel kísérik, támogatják, és a gyermek bekapcsolódik egy kortárs csoportba, amit szakképzett felnőttek vezetnek. Nagyon fontos, hogy türelmesek legyünk a gyermekkel, és biztassuk őt, soha ne fáradjunk bele. Segítsük őt mindig, s ha elfogná a félelem, bízzunk a szülői jelenlét és szeretet elengedhetetlen és legyőzhetetlen erejében.

Ezio Aceti

Fordította: Ferentzi Éva

Gyermekeink világa

Ferentzi Éva

A LOVAS-TERÁPIA HATÁSAI

Mozgásterápiás szempontból:

- a kóros izomtónus szabályozása
- a mozgásérzékelés javulása testséma fejlődése
- az egyensúly, koordináció javulása fejkontroll, törzskontroll javulása

Pszichológiai szempontból:

- figyelem, gondolkodás fejlődése
- élmény és tapasztalati kör bővülése
- önbizalom, függetlenség, önkifejezés, életöröm megjelenése
- motiváció fejlődése
- emocionális fejlődés

Szociális szempontból:

- kapcsolatfelvétel és fenntartás képességének fejlődése
- kapcsolat lóval
- kapcsolat a lovaglást vezető szakemberrel
- kapcsolat a társakkal
- érzelmi, akarat funkciók fejlődése
- kommunikációs és interakciós képességek javulása
- szabadidő, sport

ÉLELMISZER- VÁLSÁG

Kenyér és víz. Nélkülözhetetlen az emberi élethez, innen indul ki

minden kul-túra (a képen: egy afganisztáni pékség). Kenyér és víz nélkül nincs élet, nincsenek barátságok, nem születnek nagy gondolatok. Napjainkban mindenki aggodalommal figyeli az élel-miszerárak emelkedését. Van, aki ezért az éghajlatvál-

tozást okolja, van, aki a környezet-szennyezést, mások az energiapolitika miatt a mezőgazdaságban végrehajtott kultúraváltást. Az USA-ban például úgy döntöttek,

hogy az ország kukoricatermésének húsz százalékát biogáz előállítására használják fel.

Az élelmiszerválság szorosan összefügg az energiaválsággal, mindkettőre világszinten lehet csak megoldást találni, nemzetközi összefogással. Miközben a boltokban emelkedik a kenyér ára, sok helyen elkezdtek takarékoskodni, hogy élelmiszerszegélyeket küldhessenek a szegényebb országokba, ahol egyre többen éheznek.

Vannak ugyan, akik még a régi nótát fújják, hogy sokan vagyunk a földön. Szerencsére mások inkább a javak igazságosabb elosztását szorgalmazzák: India például elengedte negyvenmillió földműves adósságát. Ezzel kiszabadította őket a nyomorból és az uzsorkamat fojtogatásából.

CN

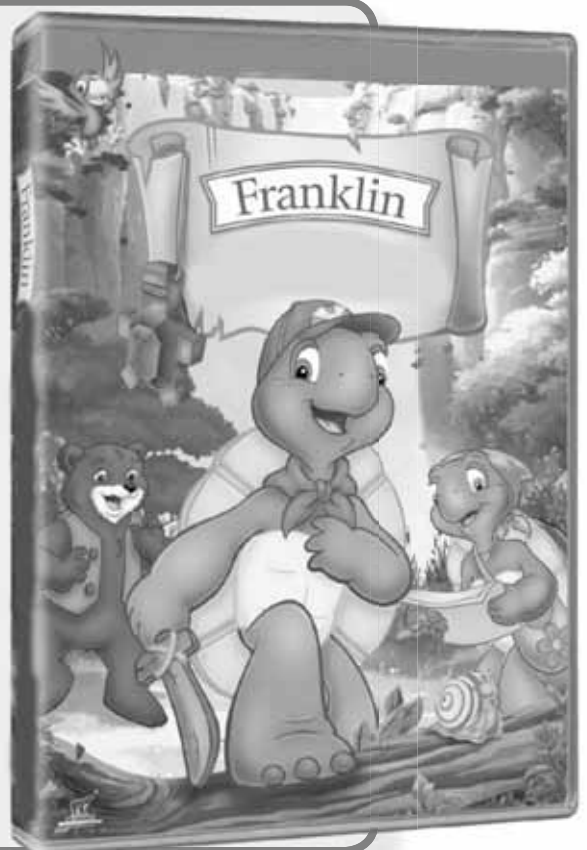
FRANKLIN, A TEKNŐS

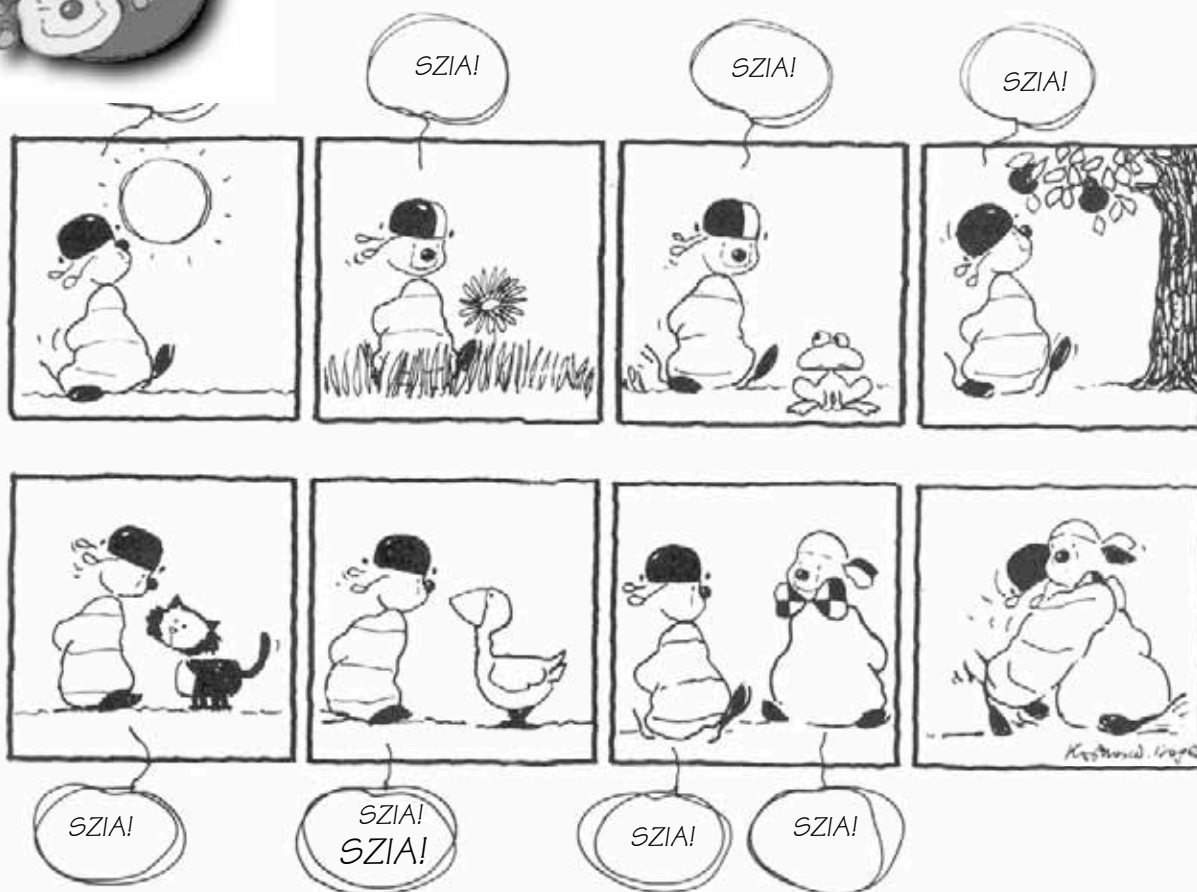
Az Európa-szerte népszerű kis páncélos sok-sok tanulságos történet főszereplője, melyek mindegyike a barátságra, a felelősségvállalásra, vagy éppen a megbocsátásra tanít kicsiket és nagyobbakat. Franklin, akit már megismerhettük könyvben és rajzfilmsorozatban, most megjelent DVD-n. Éppen nyári szünetjét tölti barátaival, amikor különleges látogatók érkeznek: a szenvedélyes kincskereső-régész nagynéni, és a keresztlánya. A család egységének azonban nem sokáig örülhetnek, a nagymama hirtelen súlyos beteg lesz. Egyre csak egy bizonyos „kincset” emleget, amit még gyermekkorában ásott el. Franklin és barátai elhatáro-

zák, hogy megkeresik, az talán segíteni fogja a nagy felgyógyulását. Útjuk közben új barátokat, ismerősöket szereznek, és ügyességüket is bizonyítaniuk kell...

Dominique Monfery és a film alkotógárdája hagyományos – kézzel rajzolt – technikát alkalmazott; ünnep a szemnek, amit a filmvásznon látunk. Ritka különlegesség ez a komputer-animációs művek korában. Az alkotás nyelvazete igen egyszerű, a film készítői kimondottan a 8-10 év alatti korosztályt célozták meg. A *Franklin, a teknős* kalandjait végigizguló gyerekek és felnőttek is gazdagodhatnak egy apró titok felismerésével, hiszen ami végül megoldást hoz a nagymamának, sokkal értékesebb, mint bármilyen hatalmas kincs.

Göbel Ágoston

KERESZTREJTVÉNY

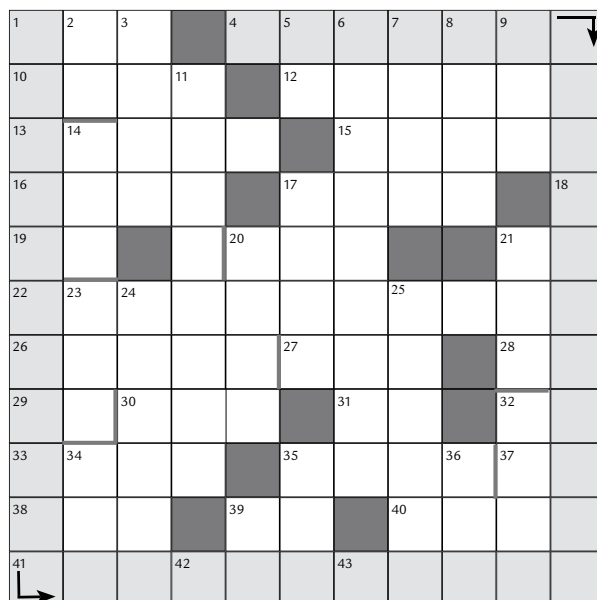
Beküldendő Gertrud von le Fort teljes gondolata: „Ha valaki a megbocsáthatatlant is kész megbocsátani, függőleges 1. a hozzá tartozó vízszintessel, és a vízszintes 4. a függőlegessel.”

Vízszintes: 1. Magyar király nemzetsége 10. Ádám és Éva egyik fia 12. Hangszeren játszik 13. Kézzel írott könyv 15. Női név 16. Végtelen malom fordítva 17. Titokban figyel 18. Rádiusz 19. Részvénytársaság 20. Pempő 21. Személyes névmás 22. Veszélyt 26. Tornaeszköz névelővel 27. Végtelen másé! 28. Ady Endre 29. A gyengébb nem 30. Humoros mondás 31. Bosszúság szava 32. Hat 2/3-a 33. Találó 35. Változás előidézőjét keresi 37. Bőr, hidrogén 38. Német jég 39. Téli sporteszköz 40. A virágpont tároló képződmény

Függőleges: 2. Apó 3. Verdi opera 4. Jód 5. Kettős betű 6. Tömegesen együtt élők 7. NS! 8. Idősebb nő 9. Iskola rövidítve 11. Posztószérű anyaggal foglalkozó 14. Romániai folyó 17. Ady műzsája 20. Az óra hatvanad része 21. Üdítő ital 23. „Májusi áldás” 24. A sor szélén lévő 25. Léha középfoka 32. Énekes együttes volt 34. E,I,K 35. Angol olaj 36. Végtelen Tibi! 39. Szintén ne 41. Gramm 42. Harmadik ismeretlen 43. Kérdőszó

Előző havi keresztrejtvényünk megfejtése:

„Aki a világban él, saját otthonában is szentté lehet.”

„Az egyetértés nem a vélemények egyformasága,
hanem az akaratok egyezése.”

Aquinói Szt. Tamás